

# รายงานการศึกษา

เรื่อง

การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชในกำกับของ  
กรุงเทพมหานคร

โดย

นายปกรณ์ มงคลประสิทธิ์  
หัวหน้าฝ่ายนิติการ สำนักงานอธิการบดี  
มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

เสนอ

คณะกรรมการหลักสูตรนักบริหาร  
รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารมหานครระดับสูง รุ่นที่ 12  
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร  
ระหว่างวันที่ 3 พฤษภาคม – 27 กรกฎาคม 2560

## คำนำ

รายงานการศึกษาเรื่องการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยนวมินทราชินีกำกับของกรุงเทพมหานคร เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารมหานครระดับสูง รุ่นที่ 12 ซึ่งการศึกษานี้ได้รับความร่วมมืออย่างดีจากผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานอธิการบดี ที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการทำรายงาน และนิติกรทุกคนของสำนักงานอธิการบดีที่สามัคคีช่วยกันทำงานอย่างดียิ่งเยี่ยม ขณะที่ผู้จัดทำรายงานเข้าอบรมในหลักสูตรนี้ ทำให้ได้รายงานฉบับนี้ที่มีความสมบูรณ์

ผู้จัดทำรายงานขอขอบคุณอาจารย์ปริญญา อุดมทรัพย์ อาจารย์ที่ปรึกษาการจัดทำรายงานฉบับนี้ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร และเพื่อนผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 12 ทุกท่าน ที่ให้ความเอื้อเฟื้อแนะนำทางที่เป็นประโยชน์ และเป็นกำลังใจให้อย่างดีในการทำรายงาน จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

นายปรณ มงคลประสิทธิ์

2 กรกฎาคม 2560

## บทคัดย่อ

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญ รัฐจึงมีหน้าที่ให้การศึกษาให้แก่ประชาชน ในรัฐทุกระดับ บทบาทของรัฐต่อมหาวิทยาลัยมีความแตกต่างกันไปในแต่ละยุคสมัย โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาพบว่ากฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐแต่ละฉบับถูกตราขึ้นในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน การพัฒนาการของมหาวิทยาลัยเริ่มต้นจากการที่มหาวิทยาลัยเป็นส่วนราชการ ต่อแนวคิดความเป็นอิสระของการ ดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัย นำไปสู่มาพัฒนาเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ การพัฒนาการรูปแบบของ มหาวิทยาลัยได้พัฒนาการอีกขั้นโดยเกิดมหาวิทยาลัยในกำกับขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการนำ รูปแบบมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมาสร้างกลไกการกำกับโดยกรุงเทพมหานครและกำกับโดยรัฐบาล ตาม พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ.2553

จนปัจจุบันมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการมากกว่า 6 ปี เศษ พบว่าการมีลักษณะเฉพาะของมหาวิทยาลัย อาจก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานทำให้การเติบโตของมหาวิทยาลัยไม่สามารถเติบโตได้ เท่าที่ควรเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยของรัฐอื่น ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาสถานะของมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช ปัญหาข้อจำกัดในงบประมาณของมหาวิทยาลัย และปัญหาความคิดและทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานภายใน มหาวิทยาลัย ปัญหาดังกล่าวกระทบต่อพัฒนาการของมหาวิทยาลัยเป็นอย่างมาก

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ ผู้เขียนเห็นว่ามหาวิทยาลัยควรได้รับงบประมาณจากรัฐบาลโดยตรง ต้องวางแผนหารายได้ทางอื่นในวิถีทางที่มหาวิทยาลัยมีศักยภาพ ปรับเปลี่ยนโครงสร้างการทำงานของ มหาวิทยาลัยให้เหมาะสม และปรับเปลี่ยนความคิดและทัศนคติของบุคลากร การแก้ปัญหาดังกล่าวนี้จะทำให้ มหาวิทยาลัยมีความคล่องตัว สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ คล่องตัว และตอบสนอง กรุงเทพมหานครและประเทศได้

## สารบัญ

|                                                     | หน้า |
|-----------------------------------------------------|------|
| คำนำ                                                | (1)  |
| บทคัดย่อ                                            | (2)  |
| บทที่ 1 บทนำ                                        | 1    |
| 1. ความเป็นมาและความสำคัญ                           | 1    |
| 2. วัตถุประสงค์                                     | 1    |
| 3. ขอบเขตการศึกษา                                   | 2    |
| 4. นิยามศัพท์                                       | 2    |
| 5. วิธีการศึกษา                                     | 2    |
| 6. ประโยชน์ในการศึกษา                               | 3    |
| บทที่ 2 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง                | 4    |
| 1. นิยาม ลักษณะ และภารกิจการอุดมศึกษา               | 4    |
| 1.1 นิยามของการอุดมศึกษา                            | 4    |
| 1.2 ลักษณะของการอุดมศึกษา                           | 4    |
| 1.3 ภารกิจการอุดมศึกษา                              | 5    |
| 2. หลักการอุดมศึกษา                                 | 5    |
| 2.1 หลักความเป็นอิสระในการดำเนินการ                 | 5    |
| 2.2 หลักเสรีภาพทางวิชาการ                           | 5    |
| 3. ภารกิจของรัฐ                                     | 5    |
| 4. บทบาทของรัฐในการศึกษา                            | 6    |
| 5. มหาวิทยาลัยในระบบกฎหมายไทย                       | 6    |
| 5.1 มหาวิทยาลัยของรัฐที่เป็นส่วนราชการ              | 6    |
| 5.2 มหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ           | 7    |
| 6. หลักเกณฑ์มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ                | 8    |
| 7. องค์ประกอบในทางกฎหมายของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ | 10   |
| 7.1 การบริหารงานทั่วไป                              | 10   |
| 7.2 การบริหารงานบุคคล                               | 10   |
| 7.3 การบริหารงบประมาณและการเงิน                     | 11   |
| 7.4 การควบคุมของรัฐ                                 | 11   |

|                                                                            | หน้า |
|----------------------------------------------------------------------------|------|
| 8. มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชในกำกับของกรุงเทพมหานคร                         | 11   |
| 8.1 แนวคิดการตั้งสถาบันอุดมศึกษาในรูปแบบมหาวิทยาลัยในกำกับของกรุงเทพมหานคร | 11   |
| 8.2 กฎหมายที่ให้อำนาจองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษา                  | 12   |
| 8.3 มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชในกำกับของกรุงเทพมหานคร                        | 14   |
| บทที่ 3 เนื้อหา รายละเอียดของเรื่อง                                        | 15   |
| 1. สาระสำคัญของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ.2553              | 15   |
| 1.1 รูปแบบของมหาวิทยาลัย                                                   | 15   |
| 1.2 บทบัญญัติทั่วไป                                                        | 15   |
| 1.3 การจัดองค์กรและการบริหารงาน                                            | 16   |
| 1.4 การบริหารงานวิชาการ                                                    | 18   |
| 1.5 การบริหารงานบุคคล                                                      | 18   |
| 1.6 งบประมาณการเงิน                                                        | 20   |
| 1.7 การจัดการทรัพย์สิน                                                     | 21   |
| 1.8 การกำกับดูแล                                                           | 21   |
| 1.9 บทเฉพาะกาล                                                             | 23   |
| 2. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช                | 24   |
| 2.1 ปัญหาความเข้าใจสถานะของมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช                        | 24   |
| 2.2 ปัญหาข้อจำกัดในงบประมาณของมหาวิทยาลัย                                  | 25   |
| 2.3 ปัญหาความคิดและทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานภายในมหาวิทยาลัย                 | 28   |
| บทที่ 4 บทสรุปและข้อเสนอแนะ                                                | 30   |
| 1. บทสรุป                                                                  | 30   |
| 2. ข้อเสนอแนะ                                                              | 32   |
| บรรณานุกรม                                                                 | 40   |
| ภาคผนวก                                                                    | 41   |

## บทที่ 1

### บทนำ

#### 1. ความเป็นมาและความสำคัญ

การศึกษาเป็นภารกิจหนึ่งของรัฐ ปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนามนุษย์ เป็นรากฐานของประชาชนที่ดีมีคุณภาพในสังคม และพัฒนาประเทศให้รุ่งเรืองทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และวัฒนธรรม เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรม และสร้างภูมิปัญญาให้แก่สังคม บทบาทของรัฐต่อมหาวิทยาลัยมีความแตกต่างกันไปเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย โดยเห็นได้จากกฎหมายจัดตั้งที่ถูกออกแบบเพื่อรองรับระบบการศึกษาในแต่ละยุคสมัย โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาพบว่ากฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐแต่ละฉบับถูกตราขึ้นในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ปรากฏโครงสร้างองค์กรและภารกิจที่แตกต่างกันไป การพัฒนาการของมหาวิทยาลัยเริ่มต้นจากการที่มหาวิทยาลัยเป็นส่วนราชการ ลักษณะของระบบราชการทำให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยเกิดข้อจำกัด จึงเริ่มมีแนวความคิดหารูปแบบที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัย นำมาสู่มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเพื่อให้มีความเป็นอิสระในการดำเนินการภายในมหาวิทยาลัย โดยปราศจากการควบคุมหรือแทรกแซงจากอิทธิพลภายนอก

ความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ.2553 มีผลให้เกิดมหาวิทยาลัยที่มีลักษณะเฉพาะ กล่าวคือ เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นพัฒนาการของรูปแบบของสถาบันอุดมศึกษารูปแบบใหม่ พัฒนาการสำคัญว่ากรุงเทพมหานครที่เริ่มจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กฎหมายจัดตั้งได้กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับกรุงเทพมหานครในรูปแบบกำกับดูแล ทำให้มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งแรกของประเทศไทย นอกจากนี้กฎหมายยังกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับมหาวิทยาลัยในลักษณะเดียวกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐด้วย จนปัจจุบันมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการมากกว่า 6 ปี เศษ พบว่าการมีลักษณะเฉพาะของมหาวิทยาลัยอาจก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานทำให้การเติบโตของมหาวิทยาลัยไม่สามารถเติบโตได้เท่าที่ควรเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยของรัฐอื่น

จากความสำเร็จและสภาพปัญหาของมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช จึงเป็นที่มาในการศึกษาหลักการพื้นฐานของสถาบันอุดมศึกษา รูปแบบของมหาวิทยาลัยของรัฐที่มีอยู่ ปัญหาพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ.2553 เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อใช้เป็นกรณีศึกษาสำหรับมหาวิทยาลัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตต่อไป

#### 2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาแนวคิดเรื่องการจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย และการจัดการศึกษาโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย

2.2 เพื่อศึกษารูปแบบและลักษณะที่แสดงถึงมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เป็นไปตามหลัก “ความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ”

2.3 เพื่อศึกษาสาระสำคัญของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ.2553 ในประเด็น โครงสร้างองค์กร การเงินและงบประมาณ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับหน่วยงานของรัฐ

2.4 เพื่อศึกษาปัญหาของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ.2553 เปรียบเทียบกับ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่น และแนวทางที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

### 3. ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาทฤษฎีการอุดมศึกษา พระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช และ มหาวิทยาลัยของรัฐ รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของมหาวิทยาลัย นวมินทราธิราชที่ทำให้การเติบโตของมหาวิทยาลัยไม่เติบโตเท่าที่ควรเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยของรัฐอื่น

### 4. นิยามศัพท์

“กำกับดูแล” หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานตามหลักการบริหารราชการแผ่นดินแบบ กระจายอำนาจ ที่หน่วยงานหนึ่งมีอำนาจในการควบคุมอีกหน่วยงานหนึ่งที่อยู่ในการกำกับดูแลให้ปฏิบัติให้ ถูกต้องตามกฎหมายหรือตามอำนาจหน้าที่ อีกนัยหนึ่ง หมายถึง อำนาจที่องค์กรที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแล องค์กรอื่นในการให้องค์กรนั้นๆ ทำงานภายใต้กฎหมาย

“มหาวิทยาลัยของรัฐ” หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาที่เป็นของรัฐ

“มหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ” หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการ มีฐานะเป็น เป็น “กรม”

“มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ” หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากรัฐที่ มีการบริหารจัดการอิสระแยกจากระบบราชการ (autonomous university) แต่ยังได้รับเงินอุดหนุนทั่วไป (block grant) ที่รัฐจัดสรรให้เป็นรายปีโดยตรง เพื่อใช้จ่ายตามความจำเป็นในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ของมหาวิทยาลัย และเพื่อประกันคุณภาพการศึกษา เรียกอีกอย่างว่า “มหาวิทยาลัยนอกระบบ”

“มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช” หมายถึง มหาวิทยาลัยในกำกับของกรุงเทพมหานครหรือองค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่น

### 5. วิธีการศึกษา

5.1 เป็นการศึกษาโดยวิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิจัยทางเอกสาร และการสัมภาษณ์ ประกอบในประเด็นที่สำคัญ

5.2 ค้นคว้าจากตำราทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

5.3 พระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

5.4 บรรดาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับร่าง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. ...

## 6. ประโยชน์ในการศึกษา

6.1 เพื่อทราบแนวคิดเรื่องการจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย และการจัดการศึกษาโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย

6.2 เพื่อทราบรูปแบบและลักษณะที่แสดงถึงมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เป็นไปตามหลัก “ความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ”

6.3 เพื่อทราบสาระสำคัญของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ.2553 ในประเด็น โครงสร้างองค์กร การเงินและงบประมาณ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับหน่วยงานของรัฐ

6.4 เพื่อทราบปัญหาของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ.2553 เปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่น และแนวทางที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

## บทที่ 2

### แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

#### 1. นิยาม ลักษณะ และภารกิจการอุดมศึกษา

##### 1.1 นิยามของการอุดมศึกษา

การอุดมศึกษา (Higher education) เป็นการศึกษาในระดับสูง พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้ความหมายของการอุดมศึกษาว่า เป็น "การจัดการศึกษาหลังมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี การศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่า" อาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า เป็นการศึกษาในระดับสูงสำหรับผู้เรียนที่ผ่านการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเป็นอย่างน้อย

##### 1.2 ลักษณะของการอุดมศึกษา

จากนิยามของการอุดมศึกษา สามารถแยกลักษณะของการอุดมศึกษาได้ดังนี้

(1) ลักษณะขององค์ความรู้ เป็นการศึกษาองค์ความรู้ที่อาศัยความรู้จากสิ่งที่เคยศึกษามาก่อนหน้านี้ในระดับพื้นฐานเพื่อเรียนรู้ในระดับที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น เช่น ภาษาอังกฤษชั้นสูง คณิตศาสตร์ชั้นสูง หรือศึกษาองค์ความรู้ใหม่ เช่น วิศวกรรม การพยาบาล การแพทย์ นิติศาสตร์ เป็นต้น

(2) ลักษณะของผู้รับการศึกษา ผู้เข้ารับการศึกษจะต้องจบชั้นมัธยมศึกษาเป็นอย่างน้อย ผู้รับการศึกษาจึงมีวุฒิเหมาะสมควรสำหรับการศึกษาระดับนี้ โดยเรียกว่า “นักศึกษา” หรือ “นิสิต”

(3) ระดับและระยะเวลาในการศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education)<sup>1</sup> ได้กำหนดระดับคุณวุฒิของระดับอุดมศึกษาและระยะเวลาในการศึกษาไว้ 6 ระดับ ดังนี้

| ระดับ | คุณวุฒิ                    | ระยะเวลาศึกษา |
|-------|----------------------------|---------------|
| 1     | อนุปริญญา                  | 2 – 3 ปี      |
| 2     | ปริญญาตรี                  | 3 – 6 ปี      |
| 3     | ประกาศนียบัตรบัณฑิต        | 1 – 2 ปี      |
| 4     | ปริญญาโท                   | 2 – 4 ปี      |
| 5     | ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง | 1 – 2 ปี      |
| 6     | ปริญญาเอก                  | 2 – 4 ปี      |

(4) องค์กรที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เรียกว่า “สถาบันอุดมศึกษา” ซึ่งอาจเรียกชื่ออย่างอื่น เช่น มหาวิทยาลัย วิทยาลัย สถาบัน ฯ ทั้งนี้เป็นตามรูปแบบเฉพาะ ลักษณะงาน และภารกิจที่หลากหลายของแต่ละที่

<sup>1</sup> <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/>

### 1.3 การกิจการอุดมศึกษา<sup>2</sup>

เบื้องต้นภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยเป็นไปตามกฎหมายจัดตั้งของมหาวิทยาลัยนั้นๆ ซึ่งเป็นเจตนาของรัฐที่มอบหมายให้มหาวิทยาลัยของรัฐแต่ละแห่งรับผิดชอบเฉพาะเรื่องที่ปรากฏชัดเจน ซึ่งโดยปกติแล้วมหาวิทยาลัยของรัฐจะถูกกำหนดให้รับผิดชอบภารกิจหลักสี่ประการ ได้แก่ การจัดการศึกษาอบรมขั้นสูงเพื่อผลิตบัณฑิตออกมารับใช้สังคม การศึกษาค้นคว้าและวิจัยในวิชาการขั้นสูง การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งอาจมีภารกิจอื่นมาผนวกเพิ่มขึ้นได้ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏอาจมีภารกิจเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งภารกิจของมหาวิทยาลัยยังเป็นการจำกัดขอบเขตการทำงานของมหาวิทยาลัยได้ในเวลาเดียวกัน กล่าวคือ มหาวิทยาลัยไม่อาจดำเนินการในเรื่องอื่นๆ นอกเหนือขอบอำนาจและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติจัดตั้ง

## 2. หลักการอุดมศึกษา

เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดทำภารกิจได้ตามเป้าหมาย สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องตั้งอยู่บนหลักพื้นฐานสำคัญของการอุดมศึกษา 2 ประการ คือ หลักความเป็นอิสระในการดำเนินการ และเสรีภาพทางวิชาการ<sup>3</sup>

### 2.1 หลักความเป็นอิสระในการดำเนินการ

หลักความเป็นอิสระในการดำเนินการ หมายถึงความรับผิดชอบในการดำเนินการภายในมหาวิทยาลัย โดยปราศจากการควบคุมหรือแทรกแซงจากอิทธิพลภายนอก ทั้งในด้านวิชาการ บริหารงาน มาตรฐาน การจัดการและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพราะมหาวิทยาลัยมีภารกิจที่ต้องตอบสนองความต้องการของสังคมในรูปแบบต่างๆ ทั้งผลิตบัณฑิต วิจัย ให้บริการวิชาการ และทะนุบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรม การให้มหาวิทยาลัยมีความอิสระในการดำเนินการทำให้ไม่ถูกครอบงำหรือแทรกแซงจากภายนอกที่จะควบคุมมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นแหล่งอุดมความรู้ได้

### 2.2 หลักเสรีภาพทางวิชาการ

หลักเสรีภาพทางวิชาการ หมายถึง เสรีภาพของสมาชิกในสถาบันอุดมศึกษาในการดำเนินกิจกรรมทางวิชาการ เช่น การเรียน การสอน การชุมนุม อภิปราย การเขียน ฯลฯ การให้มีเสรีภาพทางวิชาการเพื่อเป็นพื้นฐานสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาให้สามารถทำภารกิจได้อย่างสมบูรณ์

## 3. ภารกิจของรัฐ

รัฐเกิดจากบุคคลหรือปัจเจกชนมีข้อจำกัดตามธรรมชาติ ทำให้การที่บุคคลหรือปัจเจกชนในสังคมมารวมตัวกันจนเกิดรัฐขึ้น เพื่ออาศัยความเป็นรัฐในการดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตอบสนองความต้องการ

<sup>2</sup> สุรพล นิติไกรพจน์, กฎหมายหลักเกี่ยวกับการอุดมศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพมหานคร : สถาบันคลังสมองแห่งชาติ, 2557), น. 7 - 8

<sup>3</sup> วิจิตร ศรีสะอ้าน, หลักการอุดมศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518), น. 46 - 55

ของบุคคลหรือปัจเจกชนในสังคมนั้นๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่บุคคลหรือปัจเจกชนไม่สามารถทำได้โดยลำพัง กิจกรรมเหล่านั้นเราเรียกว่า “ภารกิจของรัฐ”

ในเบื้องต้นภารกิจของรัฐถูกจำกัดเพียง 4 ประการ เป็นภารกิจพื้นฐานที่พอเพียงต่อความเป็นอยู่ของรัฐ ได้แก่

- (1) การป้องกันการถูกรุกรานจากรัฐอื่น แสดงออกมาโดยมีกำลังทหาร
- (2) การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในรัฐ แสดงออกมาโดยมีตำรวจ
- (3) การวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท แสดงออกโดยมีศาลหรือผู้วินิจฉัยขาดคดี
- (4) การทำความสัมพันธ์กับรัฐอื่น แสดงออกโดยมีนิกการทูต

ต่อมาสังคมมีความซับซ้อนขึ้นภารกิจของรัฐพื้นฐานไม่เพียงพอ ประชาชนเรียกร้องให้รัฐเข้ามาดูแลงานด้านอื่นๆ รัฐได้ขยายขอบเขตภารกิจของรัฐไปถึงงานที่มุ่งส่งเสริมความอยู่ดีมีสุขของประชาชน เป็นหลักประกันขั้นพื้นฐานของพลเมืองภายในรัฐ เช่น การรักษาพยาบาล การคมนาคม การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม การคุ้มครองผู้บริโภค การสาธารณสุข การพลังงาน รวมไปถึงการจัดการศึกษา ซึ่งอาจเรียกว่า “ภารกิจรัฐระดับรอง”

#### 4. บทบาทของรัฐในการศึกษา

การจัดการศึกษาของรัฐแม้เป็นภารกิจของรัฐระดับรอง แต่การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนามนุษย์ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการพัฒนารัฐ กล่าวคือ การศึกษาทำให้ประชาชนภายในรัฐมีความรู้ นำความรู้ไปสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ และดำรงชีพเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพ จากความมุ่งหวังดังกล่าว จำเป็นที่รัฐต้องดำเนินการจัดการศึกษาเป็นภารกิจสำคัญ ซึ่งรัฐอาจดำเนินการจัดการศึกษาเองในทุกระดับ หรือเป็นผู้สนับสนุนให้ภาคเอกชนจัดการศึกษาได้ทั้งสิ้นทั้งนี้เป็นไปตามนโยบายของรัฐ

#### 5. มหาวิทยาลัยในระบบกฎหมายไทย

บทบาทของรัฐต่อการอุดมศึกษา การจัดศึกษาในระดับอุดมศึกษาในแต่ละยุคสมัยแสดงออกมาในรูปแบบของมหาวิทยาลัยของรัฐ เมื่อพิจารณาประเภทของมหาวิทยาลัยของรัฐโดยอาศัยกฎหมายจัดตั้งเป็นเกณฑ์ พบว่ามหาวิทยาลัยของรัฐแบ่งได้เป็น 2 ประเภท

##### 5.1 มหาวิทยาลัยของรัฐที่เป็นส่วนราชการ

เป็นรูปแบบของมหาวิทยาลัยของรัฐในยุคแรก โดยกำหนดให้มหาวิทยาลัยอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของรัฐโดยตรง ไม่ว่าจะเป็น กระทรวง ทบวง กรม ในลักษณะเช่นเดียวกับส่วนราชการอื่นๆ มหาวิทยาลัยประเภทนี้จะอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์เดียวกับที่ใช้บังคับกับส่วนราชการ แต่บางกรณีรัฐได้ให้อำนาจมหาวิทยาลัยสามารถกำหนดหลักเกณฑ์พิเศษได้เอง บุคลากรภายในมหาวิทยาลัยเป็นข้าราชการพลเรือนและลูกจ้างของรัฐ ในประเทศไทยเบื้องต้นได้กำหนดให้ดำเนินการภายใต้กรมมหาวิทยาลัยต่อมาเปลี่ยนเป็นกระทรวงศึกษาธิการ อันเป็นต้นแบบของมหาวิทยาลัยสังกัดกระทรวงต่างๆ ซึ่งมหาวิทยาลัยประเภทนี้มีฐานะเป็น “กรม” ความที่มหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการทำให้เกิดการควบคุม แทรกแซง โดยสายการบังคับบัญชาได้ง่าย ขาดหลักประกันในความเป็นอิสระในการดำเนินกิจการและเสรีภาพทางวิชาการ ปัจจุบันรูปแบบมหาวิทยาลัยที่

เป็นส่วนราชการยังคงเป็นมหาวิทยาลัยหลักสำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศไทยแต่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง กฎหมายที่จัดตั้งมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ เช่น

- (1) พระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ.2509
- (2) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ.2521
- (3) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ.2522
- (4) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ.2539
- (5) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2541
- (6) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ.2541
- (7) พระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน พ.ศ.2547
- (8) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนครพนม พ.ศ.2548
- (9) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ พ.ศ.2548

(10) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 21 ยังกำหนดให้ส่วนราชการจัดการศึกษาเฉพาะทางตามความต้องการของหน่วยงานได้ เช่น โรงเรียนนายร้อยตำรวจ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ เป็นต้น

## 5.2 มหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ

มหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์เดียวกับที่ใช้บังคับกับส่วนราชการ ลักษณะของระบบราชการทำให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยเกิดข้อจำกัด จึงเริ่มมีแนวความคิดหารูปแบบที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยที่สอดคล้องกับหลักการพื้นฐานสำคัญของการอุดมศึกษา มีความสัมพันธ์กับรัฐในลักษณะไม่ใช่การบังคับบัญชาแต่เป็นการกำกับดูแลโดยรัฐ สถานะของมหาวิทยาลัยจึงไม่ใช่ส่วนราชการแต่เป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากส่วนราชการ จึงไม่อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ของราชการแต่สามารถดำเนินการกิจภายใต้หลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยเอง รัฐได้ให้หลักประกันในการจัดทำภารกิจโดยอิสระให้กับมหาวิทยาลัย เพื่อให้มีความเป็นอิสระในการดำเนินการกิจการภายในมหาวิทยาลัย โดยปราศจากการควบคุมหรือแทรกแซงจากอิทธิพลภายนอก และเสรีภาพทางวิชาการ ให้อิสระแก่สมาชิกในสถาบันอุดมศึกษาในการดำเนินกิจกรรมทางวิชาการโดยไม่ถูกขัดขวาง มหาวิทยาลัยประเภทนี้เกิดโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายจัดตั้ง หรือเกิดจากมหาวิทยาลัยของรัฐที่เปลี่ยนสภาพจากส่วนราชการ กฎหมายดังกล่าว เช่น

- (1) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ.2533
- (2) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยลักษณ พ.ศ.2535
- (3) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ.2540
- (4) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ.2540
- (5) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง พ.ศ.2541
- (6) พระราชบัญญัติสถาบันดนตรีกัลยาณีวัฒนา พ.ศ.2555
- (7) พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ.2551
- (8) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ.2551

(9) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ.2553

(10) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.2558

(11) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ.2558

(12) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสวนดุสิต พ.ศ.2558

มหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการเรียกอีกอย่างว่า “มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ” ปัจจุบันได้เกิดขึ้นและเพิ่มปริมาณขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งมหาวิทยาลัยที่เกิดขึ้นใหม่และที่เปลี่ยนสถานภาพจากมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ

## 6. หลักเกณฑ์มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

มหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการปัจจุบันมีแนวโน้มลดลง เหตุผลเพราะ “ระบบราชการ” ที่มีสายการบังคับบัญชาที่ยาว มีลำดับชั้นการบังคับบัญชาที่ซับซ้อน ทำให้เกิดความล่าช้าในการตัดสินใจ งานบางอย่างที่เป็นภารกิจที่จำเป็นเร่งด่วนการตัดสินใจบางครั้งทำได้ไม่ทันท่วงที ระบบราชการมีกฎระเบียบมากมายที่ซับซ้อนเพื่อควบคุมคนจำนวนมาก บางกรณีได้วางแผนปฏิบัติกำหนดกรอบควบคุมดุลยพินิจการปฏิบัติงานจนเกิดวัฒนธรรมการทำงานขึ้น เป็นการจำกัดตัวเองมากกว่าประสิทธิภาพจากการทำงาน เช่น วัฒนธรรมเน้นความละเอียดรอบคอบทำตามกฎหมายทุกขั้นตอนจนไม่เน้นความเร็ว เน้นการตั้งคณะกรรมการในการทำงานซึ่งบางกรณีไม่จำเป็น มีระบบมาตรฐานการจ้างงานเพียงแบบเดียวเน้นความเสมอภาคสำหรับบุคคลที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์เท่ากัน ไม่อาจที่จ้างบุคคลในอัตราค่าจ้างที่สูงกว่าบุคคลที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์ในระดับเดียวกัน เช่น อาจารย์ที่สอนหนังสือเก่งมากมีเทคนิคการสอนที่ดีในราคาที่สูงกว่าอาจารย์ที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์เท่ากันทั้งที่สอนหนังสือไม่เก่ง ซึ่งมหาวิทยาลัยเป็นองค์กรที่มีลักษณะเฉพาะมีวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินการที่ชัดเจน หากนำระบบราชการเข้ามาใช้อย่างเคร่งครัด จะไม่อาจดำเนินการตามภารกิจได้ตามเป้าหมาย จึงมีแนวความคิดสร้างระบบที่ให้มหาวิทยาลัยมีความเป็นอิสระจากราชการ จนในปี พ.ศ.2530 ทบวงมหาวิทยาลัยจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี (พ.ศ.2533 – 2547) หนึ่งในแผนดังกล่าว คือ การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐไปสู่มหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามความพร้อมและศักยภาพ มหาวิทยาลัยของรัฐที่จัดตั้งใหม่ให้มีการบริหารในรูปแบบมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นส่วนราชการ<sup>4</sup> จึงเกิดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ.2533 เป็นมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งแรกของประเทศไทย ต่อมาคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2546 ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2547 ได้กำหนดหลักเกณฑ์กลางกำหนดในร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยของรัฐในกำกับทุกฉบับ โดยมีประเด็นต่างๆ ดังนี้

(1) มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมีสถานภาพเป็นหน่วยงานของรัฐและเป็นนิติบุคคล ที่ไม่เป็นส่วนราชการและไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ (มีสถานะเป็นองค์การมหาชน) อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการ

<sup>4</sup> ทบวงมหาวิทยาลัย, คณะกรรมการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว, วัตถุประสงค์ นโยบาย มาตรการ และเป้าหมายของแผนการอุดมศึกษาระยะยาว (พ.ศ.2533-2547), ม.ป.ท., 2533

กระทรวงศึกษาธิการ และได้รับการจัดสรรงบประมาณตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณในจำนวนที่เพียงพอที่จำเป็นต่อการประกันคุณภาพการศึกษา

(2) การดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ทั้งการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริหารทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ต้องมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของสังคม นโยบายของรัฐบาล และแผนการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ การผลิตบัณฑิตต้องให้โอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนโดยไม่เลือกปฏิบัติ

(3) ความคล่องตัวของมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามกลไกของสภามหาวิทยาลัยที่จะกำหนดกฎเกณฑ์ ภายใต้กรอบของพระราชบัญญัติจัดตั้ง

(4) สภามหาวิทยาลัยเป็นผู้บริหารสูงสุดของมหาวิทยาลัย กำหนดในองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยจะต้องมาจากบุคคลภายนอกมากกว่าบุคคลภายใน และกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่มาจากบุคคลภายนอก 1 คน จะต้องสรรหาจากรายชื่อที่คณะกรรมการอุดมศึกษาเสนอ ในการบริหารมหาวิทยาลัย อธิการบดีเป็นผู้มีอำนาจในการบริหารงานภายใต้การกำกับดูแลของสภามหาวิทยาลัย การได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย อธิการบดี ต้องเป็นกระบวนการที่โปร่งใส โดยวิธีการสรรหาตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

(5) การบริหารงานของมหาวิทยาลัยใช้หลักบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) ในการออกระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

(6) ในการบริหารงานบุคคล ข้าราชการและลูกจ้างสามารถเลือกสถานภาพของตนเองได้ตามใจสมัคร หากสมัครใจที่จะเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยก็จะยังคงได้สิทธิการเป็นสมาชิกของกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการและสิทธิประโยชน์อื่นตามที่รัฐกำหนด และในการบริหารงานบุคคลภายในมหาวิทยาลัยจะมีกฎเกณฑ์โดยตราเป็นข้อบังคับ มีองค์การบริหารงานบุคคลที่บุคลากรมีส่วนร่วมและบริหารอย่างเป็นธรรม มีระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคลที่น่าเชื่อถือ

(7) งบประมาณและทรัพย์สิน ให้รัฐบาลจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปให้กับมหาวิทยาลัยเป็นจำนวนที่เพียงพอ เพื่อดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้ถือว่าเป็นเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย กรณีที่เงินรายได้ไม่เพียงพอและมหาวิทยาลัยไม่สามารถเงินสนับสนุนจากแหล่งเงินอื่นๆ ได้ รัฐต้องพึงจัดสรรงบประมาณให้แก่มหาวิทยาลัยเท่าที่จำเป็น ทั้งนี้เงินรายได้ของมหาวิทยาลัยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง

มหาวิทยาลัยถือกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ได้ รวมทั้งอสังหาริมทรัพย์ที่มีผู้ทูลให้หรือได้มาจากการซื้อด้วยเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุ แต่ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย รายได้ที่เกิดจากการใช้ทรัพย์สินหรือที่ราชพัสดุเป็นรายได้ของมหาวิทยาลัย

(8) การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด สภามหาวิทยาลัยต้องส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งมหาวิทยาลัย

(9) การบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามหลักเสรีภาพทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานทางวิชาการที่รัฐกำหนด

(10) การกำกับดูแลและการตรวจสอบโดยหน่วยงานภายในและภายนอก ปกติกฎหมายจะให้อำนาจรัฐในการกำกับดูแล มิให้มหาวิทยาลัยจัดทำบริการสาธารณะนอกขอบวัตถุประสงค์ และมีให้มหาวิทยาลัยจัดทำบริการสาธารณะขัดแย้งกฎหมายเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อรักษาความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัย อันเป็นหลักการกระจายอำนาจไว้ ดังนั้น รัฐจึงมีอำนาจกล่าวถึงดุลพินิจของมหาวิทยาลัยได้ การกำกับดูแลมี 2 ประเภท คือ การกำกับดูแลโดยตรง และการกำกับดูแลโดยอ้อม

(10.1) การกำกับดูแลโดยตรง เป็นอำนาจเหนือการกระทำ เป็นอำนาจที่กฎหมายให้องค์กรหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้กำกับดูแลการกระทำของมหาวิทยาลัย ได้แก่ อำนาจให้ความเห็นชอบหรืออนุมัติการกระทำ อำนาจยับยั้งและเพิกถอนการกระทำ และอำนาจเข้ากระทำการแทน และเป็นอำนาจเหนือตัวบุคคลของมหาวิทยาลัย มี 2 ประเภท คือ องค์กรอำนวยการ (องค์กรกลุ่ม) และองค์กรจัดการ

(10.2) การกำกับดูแลโดยอ้อม ได้แก่ การให้เงินอุดหนุน และการใช้สัญญามาตรฐานหลักเกณฑ์กลางดังกล่าว นำไปสู่การบัญญัติกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในเวลาต่อมา

## 7. องค์ประกอบในทางกฎหมายของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

เมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐหลายๆ แห่ง สามารถกำหนดองค์ประกอบของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ<sup>5</sup> ได้ดังนี้

### 7.1 การบริหารงานทั่วไป

มหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการต้องดำเนินการตามแนวทางและนโยบายที่รัฐโดยกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนด และขอให้สภามหาวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินการเท่าที่ไม่ขัดกับแนวทางหรือหลักการที่สภามหาวิทยาลัยเคยมีมติไว้ รัฐจะกำหนดทิศทางของมหาวิทยาลัยเป็นหลัก การเปิดคณะใหม่ การเปิดสาขาวิชาใหม่ๆ ต้องเสนอแผนงานและคำของบประมาณซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนทางการศึกษาของรัฐ ซึ่งต้องขอความเห็นชอบเพื่อของบประมาณและบุคลากรจากรัฐ ซึ่งต่างจากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่มีการบริหารงานได้อย่างอิสระการตัดสินใจตั้งหน่วยงาน เปิดสาขาวิชาหรือคณะใหม่ๆ การขยายพื้นที่บริการไปยังวิทยาเขตใหม่ๆ การกำหนดทิศทางของมหาวิทยาลัย ล้วนอยู่ในเป็นอำนาจของสภามหาวิทยาลัยทั้งสิ้น ซึ่งเป็นองค์การบริหารสูงสุด สภามหาวิทยาลัยอาจถอดถอนอธิการบดี คณบดี อนุญาตเปิดหลักสูตร เพิกถอนปริญญาบัตร กำหนดค่าจ้างค่าตอบแทนแก่บุคลากร บริหารจัดการทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยไปตลอดถึงยุบเลิกคณะหรือหน่วยงานใดๆ และมีอำนาจในการออกกฎหมาย ซึ่งดำเนินการไปภายในขอบวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยได้

### 7.2 การบริหารงานบุคคล

ในการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีการกำหนดกรอบอัตราค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการ และหลักเกณฑ์ความก้าวหน้าของบุคคลเป็นเรื่องของแต่ละมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะ และไม่ต้องปฏิบัติอย่างเดียวกันในแต่ละมหาวิทยาลัย ดังนั้น อาจกำหนดค่าตอบแทนที่สูงกว่า มีความมั่นคงน้อยกว่า หรือ

<sup>5</sup> สุรพล นิติไกรพจน์, อ้างแล้ว, น. 10 – 16

นำสัญญาจ้างมาใช้ในการบริหารงานบุคคลได้เอง โดยไม่จำเป็นต้องเปรียบเทียบหรืออ้างอิงจากส่วนราชการ หรือมหาวิทยาลัยอื่นๆ อาจมีหลักประกันความมั่นคงและสถานการณ์เป็นข้าราชการเดิมที่มหาวิทยาลัยต้องปฏิบัติต่อผู้นั้นไม่ด้อยไปกว่าเดิม

### 7.3 การบริหารงบประมาณและการเงิน

มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ได้รับงบประมาณจากรัฐที่เข้ามาในลักษณะเงินอุดหนุนเป็นก้อนในลักษณะที่เรียกว่า Block Grant ที่จ่ายตามความเหมาะสมและจำเป็นตามที่สภามหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบ และหากได้ดำเนินงานตามพันธกิจไปแล้วและมีเงินงบประมาณเหลืออยู่สามารถเก็บไว้เป็นเงินทุนสะสมของมหาวิทยาลัยในกำกับนั้นได้โดยไม่ต้องส่งคืนเหมือนส่วนราชการ การกำหนดรายการรายจ่าย หลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายต่างๆ ล้วนแต่อยู่อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสภามหาวิทยาลัยทั้งสิ้น

### 7.4 การควบคุมของรัฐ

มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีสถานะเป็นนิติบุคคลมหาชนแยกต่างหากจากองค์กรของรัฐอื่นๆ การกำหนดสถานะของมหาวิทยาลัยเป็นนิติบุคคลมหาชน ทำให้มหาวิทยาลัยมีสิทธิและหน้าที่ความรับผิดชอบทางกฎหมาย มีอำนาจในการก่อกำเนิดสัมพันธภาพ ถือครองกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน สามารถบริหารจัดการการเงินงบประมาณ มีบุคลากรของตนเอง และมีสถานะแยกออกจากส่วนราชการไม่อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวง ทบวง และกรม เมื่อมหาวิทยาลัยมิใช่ส่วนราชการ มิใช่รัฐวิสาหกิจ มิได้มีลักษณะในทางอุตสาหกรรมและการค้าหรือมิได้แสวงหากำไร ลักษณะรูปแบบของนิติบุคคลนี้ในทางกฎหมายเรียกว่า “องค์กรมหาชน” มีความเป็นอิสระและมีอำนาจในการบริหารจัดการ มีอำนาจตัดสินใจ และมีองค์กรในการตัดสินใจของตนเอง มีทรัพย์สินและความสามารถของตนเองเป็นการเฉพาะ ไม่อยู่ภายใต้สายการบังคับบัญชา หากจะถูกควบคุมจากรัฐโดยอาศัยอำนาจกำกับดูแล (Tutelage Power) ที่เป็นการควบคุมที่จำกัด และอยู่บนหลักเกณฑ์ที่ว่าองค์กรผู้กำกับดูแลจะใช้อำนาจกำกับดูแลได้เฉพาะตามที่กฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้โดยแจ้งชัดเท่านั้น และหากกฎหมายไม่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้อำนาจกำกับดูแลไว้ ผู้กำกับดูแลก็จะไม่สามารถดำเนินการใดๆ ได้ และอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ของกฎหมายมหาชนที่ว่าจะมีการตีความขยายอำนาจกำกับดูแลออกไปไม่ได้

จากลักษณะดังกล่าวทั้ง 4 ประการ ทำให้มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมีความเป็นอิสระเต็มที่ในการดำเนินภารกิจ เพราะไม่มีสายการบังคับบัญชาใดที่อยู่เหนือไปกว่าสภามหาวิทยาลัย สภามหาวิทยาลัยจึงเป็นองค์กรสูงสุดในลักษณะเดียวกับคณะกรรมการของบริษัทเอกชนที่มีอำนาจในการตัดสินใจในการบริหารกิจการของบริษัทนั้นๆ ความสัมพันธ์กับรัฐอยู่ในลักษณะกำกับดูแลความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำและตัวบุคคลเท่านั้น

## 8. มหาวิทยาลัยนวมินทราชินในกำกับของกรุงเทพมหานคร

### 8.1 แนวคิดการตั้งสถาบันอุดมศึกษาในรูปแบบมหาวิทยาลัยในกำกับของกรุงเทพมหานคร

ปรากฏในแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545 - 2549) โดยมีการตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการศึกษาแผนวิชาการ โครงสร้างกายภาพ การจัดองค์กรและบริหารทรัพยากร และคณะกรรมการจัดทำและยกร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยในกำกับ

ของกรุงเทพมหานคร ต่อมา มีการบรรจุโครงการจัดตั้งไว้ในแผนบริหารกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2548 – 2551 โดยมีวัตถุประสงค์ 5 ประการ ได้แก่

- (1) เพื่อตอบสนองความต้องการของกรุงเทพมหานครและประเทศโดยใช้สถาบันอุดมศึกษาเดิมเป็นพื้นฐาน และไม่ซ้ำซ้อนกับมหาวิทยาลัยที่มีอยู่แล้วเกินความจำเป็น
- (2) เพื่อเป็นเครือข่ายในการจัดการอุดมศึกษาเฉพาะทางร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานทางวิชาการ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ
- (3) เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพ ประสิทธิภาพและคุณภาพการจัดการอุดมศึกษาเฉพาะทางที่ทำอยู่
- (4) เพื่อขยายการจัดการอุดมศึกษาเฉพาะทาง เพื่อแก้ไขปัญหาของกรุงเทพมหานครโดยใช้องค์ความรู้ทั้งด้านการศึกษา การวิจัย และการพัฒนาในสหวิทยาการ และการพัฒนาการบริหารการปกครองท้องถิ่น
- (5) เพื่อเป็นหน่วยทางวิชาการชั้นสูงในการส่งเสริมการจัดระบบบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น อาทิ การจัดการศึกษา และการฝึกและพัฒนาอาชีพ การบำรุง รักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น การจัดการการบำรุงการศึกษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โดยยกความจำเป็นในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยซึ่งจำแนกได้สองประการ คือความจำเป็นของการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนามหานคร เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ ประชากรอยู่อย่างแน่นหนา และหลายกรณีกรุงเทพมหานครไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้โดยลำพัง กรุงเทพมหานครจะต้องมีองค์ความรู้เพื่อประยุกต์และสนับสนุนการแก้ปัญหาของท้องถิ่น กรุงเทพมหานครมีความพร้อมในด้านความชำนาญของหน่วยงาน ที่เดิมมีการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาอยู่แล้วได้แก่ วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ซึ่งสามารถปรับฐานะเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังมีความพร้อมด้านบุคลากร อาคารสถานที่ และงบประมาณพร้อมที่จะมีการจัดตั้งมหาวิทยาลัย และความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรและความเป็นอิสระทางวิชาการ เนื่องจากการอุดมศึกษาที่มีอยู่มีข้อจำกัดด้วยระบบราชการ ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญไม่สามารถเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการได้ ต่างจากบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ การที่ไม่ให้อำนาจตามกฎหมายในการอนุมัติปริญญาบัตรจึงจำเป็นต้องเข้าไปเป็นสถาบันสมทบของมหาวิทยาลัยอื่นๆ และข้อจำกัดในการจัดทำหลักสูตรขาดความเป็นอิสระทางวิชาการ จึงจำเป็นต้องจัดตั้งมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นแหล่งอุดมความรู้ชั้นสูงเพื่อประโยชน์ของประชาชนของท้องถิ่น

## 8.2 กฎหมายที่ให้อำนาจองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษา

บทบัญญัติของกฎหมายที่ยืนยันว่ากรุงเทพมหานครในฐานะองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้ ประกอบไปด้วย

### (1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540

มาตรา 284 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ

.....

มาตรา 289 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ แต่ต้องไม่ขัดต่อมาตรา 43 และมาตรา 81 ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นตามวรรคสอง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

### (2) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528

มาตรา 89 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายอื่น ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการในเขต

.....

#### (21) การจัดการศึกษา

.....

### (3) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542

กำหนดให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ในเรื่องที่เป็นอำนาจของเทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด

### (4) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

มาตรา 21 กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ อาจจัดการศึกษาเฉพาะทางตามความต้องการและความชำนาญของหน่วยงานนั้นได้ โดยคำนึงถึงนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 41 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษารวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

### 8.3 มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชในกำกับของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครได้ดำเนินการยกย่องพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยในกำกับของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. .... โดยมีสาระสำคัญคือการจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับกรุงเทพมหานครเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการ นำรูปแบบมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมาสร้างกลไกการกำกับโดยกรุงเทพมหานครและกำกับโดยรัฐมาไว้ในโครงสร้างของมหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ส่งเสริมวิชาการ การวิจัย และวิชาชีพชั้นสูง พัฒนาคณะความรู้ด้านแพทย์และสาธารณสุข โดยเน้นด้านเวชศาสตร์เขตเมือง เพื่อตอบสนองความต้องการด้านสุขภาพของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พัฒนาคณะความรู้ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นและพัฒนามหานคร รวมทั้งให้โอกาสการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนเมือง บริการทางวิชาการและร่วมมือกับชุมชนในการฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพ การบำรุงศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น รายได้ของมหาวิทยาลัยมาจากเงินอุดหนุน กรุงเทพมหานครและรัฐบาล ร่างดังกล่าวได้ผ่านการพิจารณาโดยกระทรวงมหาดไทย คณะรัฐมนตรี วุฒิสภา มีการปรับปรุงแก้ไขร่างฉบับดังกล่าวหลายครั้ง ท้ายสุด สภาผู้แทนราษฎรในคราวประชุมวันที่ 29 กันยายน 2553 มีมติเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. .... และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 127 ตอนที่ 69 ก วันที่ 12 พฤศจิกายน 2553 มีผลใช้บังคับในวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติเปลี่ยนชื่อมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครเป็นมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ.2556 โดยมีสาระสำคัญคือ เปลี่ยนชื่อ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2553 เป็นพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ.2553 รวมทั้งแก้ไขถ้อยคำในฉบับกฎหมายต่างๆ ให้เปลี่ยนจากมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครเป็นมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชทั้งหมดให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนชื่อมหาวิทยาลัยดังกล่าว

### บทที่ 3

#### เนื้อหา รายละเอียดของเรื่อง

#### 1. สารสำคัญของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ.2553

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ.2553 กำหนดให้มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นหน่วยงานของรัฐอยู่ในกำกับของกรุงเทพมหานคร มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร กฎหมายว่าด้วยปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ โดยบทบัญญัติทั้งหมดมี 8 หมวด 81 มาตรา และบทเฉพาะกาล โดยอาจแบ่งสาระสำคัญได้ดังนี้

##### 1.1 รูปแบบของมหาวิทยาลัย

กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยได้กำหนดให้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นหน่วยงานของรัฐอยู่ในกำกับของกรุงเทพมหานคร มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วย ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร กฎหมายว่าด้วย การปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น<sup>6</sup> โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้<sup>7</sup> เห็นได้ว่ามหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชมีรูปแบบเป็นหน่วยงานของรัฐในกำกับของกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชจึงมีลักษณะเฉพาะแตกต่างไปจากรูปแบบของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่น

##### 1.2 บทบัญญัติทั่วไป

กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยได้กำหนดให้มหาวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่กรุงเทพมหานครจัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการ การวิจัย สร้างและพัฒนาวิชาการ และวิชาชีพชั้นสูง รวมตลอดทั้งเผยแพร่ความรู้และส่งเสริมการแพทย์การสาธารณสุข การบริหารจัดการเขตเมือง การปกครองส่วนท้องถิ่น การพัฒนามหานคร การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม และกีฬา โดยคำนึงถึงประสบการณ์และความพร้อมในด้านต่าง ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ของกรุงเทพมหานคร เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและเพื่อประโยชน์ ของประเทศชาติ<sup>8</sup> นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ทำการวิจัย ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัย เพื่อสร้างหรือพัฒนาองค์ความรู้และนำความรู้

<sup>6</sup> มาตรา 4 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>7</sup> มาตรา 5 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>8</sup> มาตรา 6 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

ไปใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนากรุงเทพมหานคร สังคม และประเทศชาติ<sup>9</sup> ซึ่งมหาวิทยาลัยจึงมีอำนาจหน้าที่ภายใต้วัตถุประสงค์ดังกล่าว<sup>10</sup>

### 1.3 การจัดองค์กรและการบริหารงาน

กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยได้กำหนดให้มืองค์กรต่างๆ ในการบริหารงานของมหาวิทยาลัย ได้แก่ สภามหาวิทยาลัย สภาวิชาการ คณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย สภาคณาจารย์และพนักงานมหาวิทยาลัย อธิการบดี หัวหน้าส่วนงาน และคณะกรรมการประจำส่วนงาน ซึ่งสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรสูงสุดในการบริหารงานมหาวิทยาลัย กฎหมายจัดตั้งได้กำหนดองค์ประกอบของกรรมการสภามหาวิทยาลัยไว้มีลักษณะเฉพาะ โดยกำหนดให้มีรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมาย ปลัดกรุงเทพมหานคร และเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง<sup>11</sup> ซึ่งเป็นการนำผู้แทนจากกรุงเทพมหานครและผู้แทนของรัฐเข้ามามีบทบาทในการบริหารมหาวิทยาลัย ซึ่งไม่พบลักษณะดังกล่าวในกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยอื่น อย่างใดก็ตามแม้สภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรสูงสุดแต่ด้วยสภาพของคณะกรรมการที่ประกอบไปด้วยบุคคลจำนวนมาก การตัดสินใจดำเนินการใดๆ จึงไม่สามารถทำได้โดยลำพังการดำเนินงานใดๆ จึงอาจไม่ทันการ ในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยจึงให้มีอธิการบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและรับผิดชอบการบริหารงานของมหาวิทยาลัย<sup>12</sup> อธิการบดีมีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัย<sup>13</sup>

หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย อาจแบ่งได้เป็น สำนักงานสภามหาวิทยาลัย สำนักงานอธิการบดี คณะวิทยาลัย สถาบัน ศูนย์ ซึ่งกฎหมายจัดตั้งเรียกว่า “ส่วนงาน”<sup>14</sup> การจัดตั้ง การรวม หรือการยุบเลิกส่วนงานให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา<sup>15</sup>

ส่วนงานของมหาวิทยาลัยในปัจจุบัน<sup>16</sup> มีดังนี้

(1) สำนักงานสภามหาวิทยาลัย มีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบในงานเลขานุการและสารบรรณ รวมทั้งสนับสนุนงานของสภามหาวิทยาลัย และภาระหน้าที่อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยหรืออธิการบดีมอบหมาย

<sup>9</sup> มาตรา 7 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>10</sup> มาตรา 14 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>11</sup> มาตรา 19 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>12</sup> มาตรา 26 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>13</sup> มาตรา 27 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>14</sup> มาตรา 9 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>15</sup> มาตรา 10 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>16</sup> ประกาศมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช เรื่อง การจัดตั้งส่วนงานในมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2556 แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช เรื่อง การจัดตั้งส่วนงานในมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช (ฉบับที่ 3) พ.ศ.

(2) สำนักงานอธิการบดี มีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านทรัพยากรบุคคล งานธุรการ การเงินการคลัง งบประมาณและพัสดุ นโยบายและแผน เทคโนโลยีสารสนเทศ วิเทศสัมพันธ์ นิติการ การติดตามประเมินผล การประกันคุณภาพ และการจัดทำรายงานประจำปีของมหาวิทยาลัย รวมทั้ง สนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานตามพันธกิจต่างๆ ของมหาวิทยาลัยทางด้านวิชาการ การวิจัย การบริการ วิชาการแก่สังคม งานกิจการนักศึกษา และภาระหน้าที่อื่นตามที่อธิการบดีมอบหมาย

(3) คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารทาง ด้านการศึกษา การควบคุมการสอน และการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตและบุคลากรทางการแพทย์ ทุก ระดับตลอดจนผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหลายสาขา พัฒนาหลักสูตร และปรับปรุงการศึกษาทางการแพทย์ให้ได้ มาตรฐานสากล ส่งเสริม สนับสนุน ค้นคว้าและวิจัยทางการแพทย์ การให้บริการทางการแพทย์ ที่มีคุณภาพ แก่ประชาชนด้านการบำบัด การส่งเสริมสุขภาพอนามัยและป้องกันโรค และให้บริการ ทางวิชาการแก่สังคม ตลอดจนการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม กีฬา ค่านิยมอันดีงามของ ไทย และวัฒนธรรมองค์กร รวมทั้งภาระหน้าที่อื่นตามที่ อธิการบดีมอบหมาย

(4) คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารทาง ด้านการศึกษา การควบคุมการสอน การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการจัด การศึกษา เพื่อผลิตบัณฑิตสาขาพยาบาลศาสตร์และบุคลากรพยาบาลอื่น ๆ การส่งเสริมสนับสนุน งานวิจัยเพื่อพัฒนา งานด้านการศึกษาและการปฏิบัติการพยาบาล การให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพ แก่สังคม ตลอดจนการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม กีฬา ค่านิยมอันดีงามของไทย และ วัฒนธรรมองค์กร รวมทั้งภาระหน้าที่อื่นตามที่อธิการบดีมอบหมาย

(5) วิทยาลัยพัฒนามหานคร มีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา เพื่อผลิตบัณฑิตผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาที่เกี่ยวกับการพัฒนามหานครและเมือง ทำวิจัยและ สร้างเครือข่ายภาคีการวิจัยร่วมกับหน่วยงานอื่นเพื่อสร้างเสริมองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาเมืองและมหานคร จัดระบบการรวบรวมภูมิปัญญาและประสบการณ์ของปราชญ์ท้องถิ่นจัดทำเป็นคลังความรู้มหานคร และเมือง ให้บริการการศึกษา การวิจัย และบริการสารสนเทศ การให้คำปรึกษา แนะนำ รวมทั้งการให้บริการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพทรัพยากรบุคคลของหน่วยงานอื่น การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม อันจะนำไปสู่การ ปรับปรุงและพัฒนากิจการสังคมให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งภาระหน้าที่อื่นตามที่อธิการบดีมอบหมาย

(6) วิทยาลัยพัฒนาชุมชนเมือง มีภาระหน้าที่ มีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ทั้งสายวิชาการ สายวิชาชีพ และฝึกอบรม ในหลักสูตรและสาขาวิชาที่สอดคล้องกับ ความ ต้องการของประชาคมเมือง เพื่อพัฒนาทักษะและคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร การสร้าง เครือข่าย ความร่วมมือทางวิชาการ การวิจัย และการบริการทางวิชาการร่วมกับกรุงเทพมหานคร หน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน และ ภาคประชาชนทั้งในประเทศและนานาชาติ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ของชุมชน เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาคมเมือง รวบรวมองค์ความรู้ สนับสนุน การถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งภาระหน้าที่อื่นตามที่อธิการบดีมอบหมาย

#### 1.4 การบริหารงานวิชาการ

ด้านงานวิชาการกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยได้กำหนดให้ การอนุมัติการให้ปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร รวมทั้งอนุมัติการให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์ อนุมัติการเปิดสอนและหลักสูตรการศึกษา รวมทั้งการปรับปรุง ยุบรวมหรือยกเลิก หลักสูตรการศึกษา อนุมัติการรับเข้าสอบหรือยกเลิกการสอบกับสถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยอื่น เป็นอำนาจของมหาวิทยาลัย<sup>17</sup> โดยมี “สภาวิชาการ” มีอธิการบดีเป็นประธานสภาวิชาการ และมีกรรมการสภาวิชาการซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย<sup>18</sup> ทำหน้าที่ในการพิจารณากลับกรองในเรื่องงานวิชาการก่อนที่จะให้ความเห็นและเสนอแนะให้กับสภามหาวิทยาลัย กรณีดังกล่าวคล้ายกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่นๆ

กำหนดให้คณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยมีตำแหน่งทางวิชาการ คือ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และอาจารย์<sup>19</sup> ส่วนบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยอาจแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์พิเศษ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และอาจารย์พิเศษได้<sup>20</sup> ซึ่งตำแหน่งทางวิชาการยกเว้นอาจารย์และอาจารย์พิเศษ สามารถนำมาเป็นค่านำนามานเพื่อแสดงวิทยฐานะได้ตลอดไป<sup>21</sup> กรณีดังกล่าวคล้ายกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่นๆ

#### 1.5 การบริหารงานบุคคล

ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย<sup>22</sup> ประกอบไปด้วย พนักงานมหาวิทยาลัย ข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการซึ่งปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย และลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ซึ่งหลักแล้วบุคลากรของมหาวิทยาลัยจะมีเพียง “พนักงานมหาวิทยาลัย” ซึ่งมีฐานะเป็นพนักงานของรัฐที่มีได้เป็นข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานมหาวิทยาลัยจะไม่อยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรของกรุงเทพมหานคร และไม่อยู่ภายใต้องค์กรบริหารงานบุคคลของกรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยมีอิสระอย่างยิ่งในการบริหารงานบุคคล สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจในการออกระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล<sup>23</sup> มีอำนาจในการกำหนดเครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกาย ของนักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย<sup>24</sup> กำหนดครุวิทยฐานะ หรือเพิ่มวิทยฐานะเป็นเครื่องหมาย แสดงวิทยฐานะ ครุยประจำตำแหน่ง นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภา มหาวิทยาลัย ครุยประจำตำแหน่งผู้บริหาร หรือครุยประจำตำแหน่ง

<sup>17</sup> มาตรา 21 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>18</sup> มาตรา 23 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>19</sup> มาตรา 55 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>20</sup> มาตรา 56 และมาตรา 57 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>21</sup> มาตรา 58 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>22</sup> มาตรา 3 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>23</sup> มาตรา 21 (10) แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>24</sup> มาตรา 66 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

คณาจารย์ของมหาวิทยาลัย<sup>25</sup> ผู้ใดใช้ครูหรือเสมียนวิทยฐานะโดยไม่มีสิทธิ จะมีความผิดและมีโทษทางอาญา<sup>26</sup> ส่วนการบรรจุ แต่งตั้ง และถอดถอนพนักงานและลูกจ้าง รวมทั้งการดำเนินการบริหารงานบุคคลเป็นอำนาจของอธิการบดี<sup>27</sup> กรณีดังกล่าวคล้ายกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่น

นอกจากนี้ยังประกันความอิสระของการบริการงานบุคคลของมหาวิทยาลัย โดยกิจการของมหาวิทยาลัยจะไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครอง แรงงาน และกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ พนักงานมหาวิทยาลัยซึ่งได้รับประโยชน์ในฐานะข้าราชการบำนาญแล้วให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยประกันสังคม แต่ไม่ตัด สิทธิที่จะประกันตนด้วยความสมัครใจ<sup>28</sup> ซึ่งไม่ได้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำเหมือนดังเช่นที่กฎหมายแรงงานกำหนด

ข้าราชการและลูกจ้างกรุงเทพมหานครที่เดิมสังกัดวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล และวิทยาลัยพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ก่อนเปลี่ยนสถานะเป็นมหาวิทยาลัย กฎหมายกำหนดให้ข้าราชการและลูกจ้างกรุงเทพมหานครดังกล่าวยังคงเป็นข้าราชการและลูกจ้างกรุงเทพมหานครต่อไป และให้ปฏิบัติหน้าที่ในมหาวิทยาลัย โดยให้ถือว่าการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะลูกจ้างของส่วนราชการแล้วแต่กรณี และเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการและลูกจ้างกรุงเทพมหานคร ให้ถือว่ามหาวิทยาลัยเป็นส่วนราชการ และให้ข้าราชการและลูกจ้างกรุงเทพมหานครอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของอธิการบดีและหัวหน้าส่วนงาน ผลทำให้ข้าราชการและลูกจ้างกรุงเทพมหานครไม่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของกรุงเทพมหานครอีกต่อไป แต่มีสถานะเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างกรุงเทพมหานครที่ปฏิบัติหน้าที่ในมหาวิทยาลัย และให้ถือว่ามหาวิทยาลัยเป็นส่วนราชการ โดยนำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานคร และข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยลูกจ้างมาใช้บังคับแล้วแต่กรณี และหากกฎหมายดังกล่าวไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้หรือมีกรณีที่ไม่อาจนำมาใช้บังคับได้ ด้วยเหตุใดๆ ให้การดำเนินการในส่วนที่ไม่สอดคล้องกับ พระราชบัญญัตินี้หรือในส่วนที่ไม่อาจนำมาใช้บังคับได้ เป็นไปตามข้อบังคับที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด<sup>29</sup>

สำหรับการแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพจากข้าราชการและลูกจ้างกรุงเทพมหานครมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย กฎหมายได้กำหนดระยะเวลาแสดงเจตนาเอาไว้ 4 ระยะ<sup>30</sup> ดังนี้

(1) เจตนาเปลี่ยนสถานภาพภายใน 180 วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับบรรจุเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยในทันที

<sup>25</sup> มาตรา 64 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>26</sup> มาตรา 67 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>27</sup> มาตรา 31 (3) แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>28</sup> มาตรา 13 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>29</sup> มาตรา 70 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>30</sup> มาตรา 71 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

(2) เจตนาเปลี่ยนสถานภาพภายในภายหลัง 180 วัน แต่ไม่เกิน 2 ปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อมหาวิทยาลัยได้ประเมินแล้วเห็นว่ามีรู้ความสามารถตามหลักเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้บรรจุเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยได้โดยไม่ต้องทดลองปฏิบัติงาน

(3) เจตนาเปลี่ยนสถานภาพภายในภายหลัง 2 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อมหาวิทยาลัยได้ประเมิน เมื่อมหาวิทยาลัยได้ประเมินแล้วเห็นว่ามีรู้ความสามารถตามหลักเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้รับเข้าทดลองปฏิบัติงาน เป็นเวลา 1 ปี เมื่อพ้นกำหนดแล้วเห็นว่ามีเหมาะสมที่จะบรรจุเข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยก็ให้บรรจุได้

(4) เจตนาเปลี่ยนสถานภาพภายในภายหลัง 5 ปี ถ้ามหาวิทยาลัยเห็นว่าการรับบุคคลนั้นเข้าทำงานจะเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยและมีอัตราที่จะรับเข้าทำงานได้ให้ดำเนินการตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ซึ่งกรณีดังกล่าวคล้ายกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่นๆ ที่อยู่ระหว่างเปลี่ยนผ่านจากข้าราชการหรือลูกจ้างมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ยิ่งนานไปเงื่อนไขและความยากที่จะเปลี่ยนสถานะ ภาพก็จะเพิ่มขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นกฎหมายจัดตั้งมีเจตนาสนับสนุนให้ข้าราชการหรือลูกจ้างแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานะเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยโดยเร็ว แต่ยังคงขาดระยะเวลาสิ้นสุดการให้เปลี่ยนสถานภาพ ทำให้ข้าราชการหรือลูกจ้างกรุงเทพมหานครบางกลุ่มสมัครใจที่จะอยู่ในสถานะเดิมโดยไม่ต้องเปลี่ยนเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย

#### 1.6 งบประมาณการเงิน

กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยได้กำหนดให้มหาวิทยาลัยนวมินทราชินีเงินรายได้จาก เงินอุดหนุนที่กรุงเทพมหานครจัดสรรให้เป็นรายปี ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน เบี้ยปรับ และค่าบริการต่างๆ ของมหาวิทยาลัย เงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้อุทิศให้แก่มหาวิทยาลัย รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้มาจากการดำเนินงานและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้มาจากการใช้ที่ราชพัสดุหรือจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ ซึ่งมหาวิทยาลัยปกครอง ดูแล ใช้ หรือจัดหาประโยชน์ เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความจำเป็นและเหมาะสมผ่านกรุงเทพมหานคร รายได้หรือผลประโยชน์อย่างอื่น ซึ่งเงินอุดหนุนที่กรุงเทพมหานครจัดสรรให้ นั้น ให้กรุงเทพมหานครจัดสรรในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปแก่มหาวิทยาลัยโดยตรง ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีของมหาวิทยาลัยสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย และการพัฒนามหาวิทยาลัยเพื่อประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนเงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ผ่านกรุงเทพมหานครให้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี รายได้ของมหาวิทยาลัยไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และไม่ต้องนำส่งเป็นเงินรายรับของกรุงเทพมหานคร ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ในกรณีที่รายได้ตามวรรคหนึ่งมีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของมหาวิทยาลัยและค่าภาระต่างๆ ที่เหมาะสม และมหาวิทยาลัยไม่สามารถหาเงินจากแหล่งอื่นได้ กรุงเทพมหานครพึงจัดสรรเงินอุดหนุนเพิ่มเติมให้แก่มหาวิทยาลัยตามความจำเป็น<sup>31</sup> เห็นได้ว่ารายได้หลัก

<sup>31</sup> มาตรา 15 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราชินี พ.ศ. 2553

ของมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชแตกต่างจากมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่นๆ คือ ได้รับเงินอุดหนุนทั่วไปจากกรุงเทพมหานครตามสัดส่วนที่กฎหมายกำหนด และเงินอุดหนุนทั่วไปจากรัฐบาลโดยผ่านกรุงเทพมหานครโดยรัฐบาลจะจัดสรรให้ตามความเหมาะสมและจำเป็นด้วยการกำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และในกรณีงบประมาณไม่เพียงพอกรุงเทพมหานครจึงจัดสรรเงินอุดหนุนเพิ่มเติมให้กับมหาวิทยาลัย ซึ่งต่างจากมหาวิทยาลัยของรัฐอื่นที่ได้รับเงินโดยตรงจากรัฐบาลโดยตรง นอกจากนี้ยังมหาวิทยาลัยไม่ต้องนำรายได้ของมหาวิทยาลัยส่งคืนกรุงเทพมหานครอีก โดยสภามหาวิทยาลัยมีอำนาจอนุมัติการตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อขอรับเงินอุดหนุนจากกรุงเทพมหานคร<sup>32</sup> และมีระบบตรวจสอบบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีทั่วไป<sup>33</sup>

### 1.7 การจัดการทรัพย์สิน

กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยได้กำหนดให้สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจในการออกระเบียบข้อบังคับในการบริหารจัดการทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย<sup>34</sup> โดยมีลักษณะเหมือนกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่นๆ โดยมีอำนาจถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครองหรือมีทรัพย์สินสิทธิต่างๆ ในทรัพย์สินมีสิทธิในหรือหาประโยชน์ จากทรัพย์สินทางปัญญา และจำหน่ายสังหาริมทรัพย์ หรือสังหาริมทรัพย์ทั้งภายในและภายนอก ราชอาณาจักร ตลอดจนรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุดหนุนหรืออุทิศให้<sup>35</sup> และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยที่ใช้เพื่อประโยชน์เกี่ยวกับการศึกษา การวิจัย และการบริการทางวิชาการโดยตรงไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีทั้งปวง รวมทั้งการบังคับ ทางปกครอง และบุคคลใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับมหาวิทยาลัยในเรื่องทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยมิได้<sup>36</sup> ในกรณีเงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่มหาวิทยาลัยต้องจัดการตามเงื่อนไขที่ผู้ทิดให้กำหนดไว้แต่ถ้ามีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขดังกล่าว ต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ทิดให้หรือทายาท ถ้าหากไม่มีทายาทหรือทายาทไม่ปรากฏต้องได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย<sup>37</sup> มหาวิทยาลัยยังอาจกู้ยืมเงิน และให้กู้ยืมเงิน โดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน ลงทุนหรือ ร่วมลงทุน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่กิจการของมหาวิทยาลัย แต่การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การถือหุ้น การเข้าเป็นหุ้นส่วน การลงทุน หรือการร่วมลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน<sup>38</sup>

### 1.8 การกำกับดูแล

กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยกำหนดให้มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของกรุงเทพมหานคร มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลโดยทั่วไป ในการดำเนินงานของ

<sup>32</sup> มาตรา 45 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>33</sup> มาตรา 46 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>34</sup> มาตรา 21 (10) แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

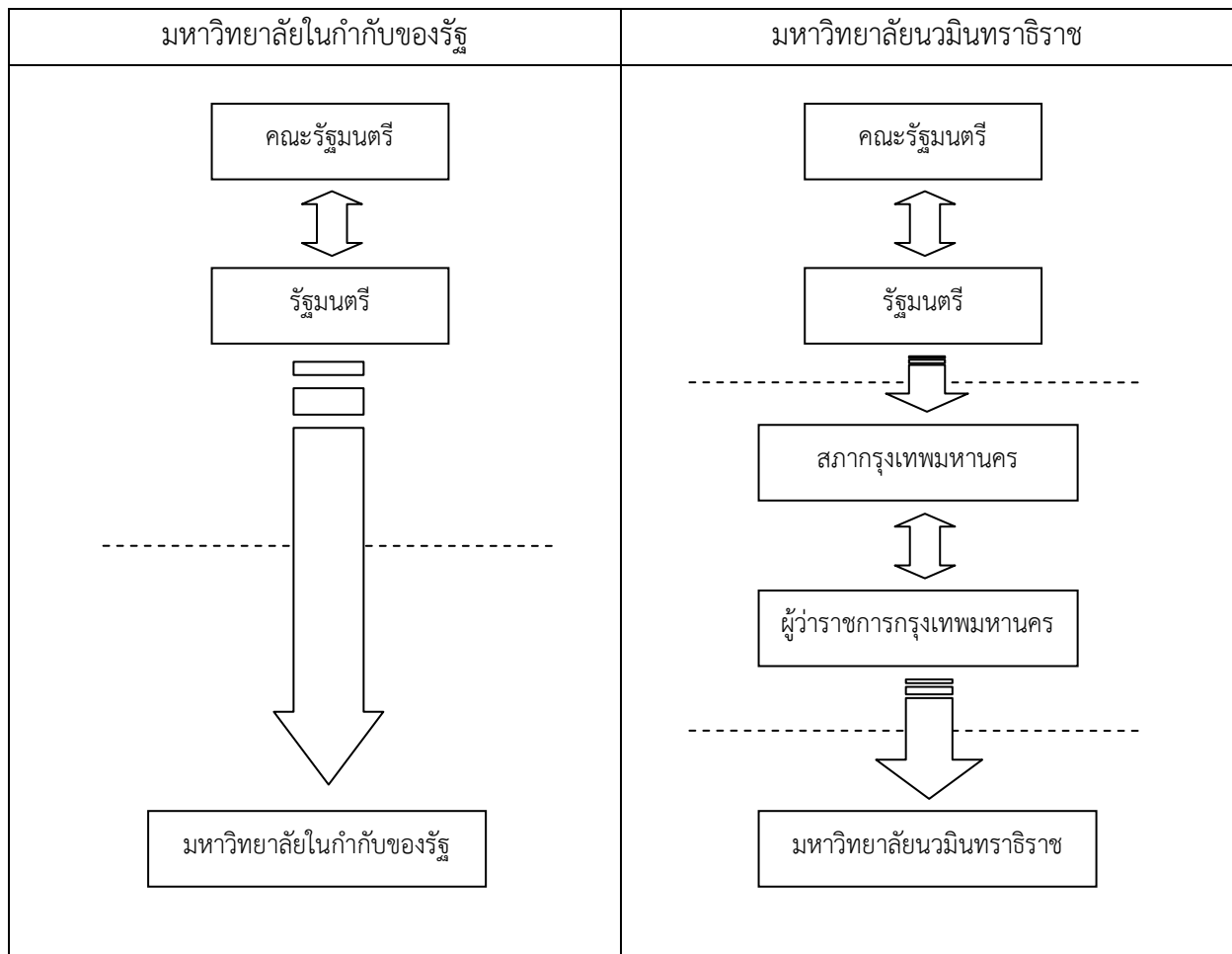
<sup>35</sup> มาตรา 16 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>36</sup> มาตรา 17 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>37</sup> มาตรา 18 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>38</sup> มาตรา 14 (4) แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

มหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับนโยบายกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย ในกรณีที่มีปัญหาข้อขัดแย้งในการดำเนินการของมหาวิทยาลัยซึ่งอาจเกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานครพิจารณาหาข้อยุติหากไม่สามารถ มีข้อยุติได้ภายใน 60 วัน ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเสนอรัฐมนตรีและให้รัฐมนตรีเสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณา หากมีคำวินิจฉัย เป็นประการใดแล้วให้เป็นที่สุด<sup>39</sup> บรรดาเรื่องที่มาวิทยาลัยจะต้องเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีตาม พระราชบัญญัตินี้ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนำเสนอรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อไปยังคณะรัฐมนตรี<sup>40</sup> จาก บทบัญญัติเกี่ยวกับการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยดังกล่าว เห็นได้ว่ามหาวิทยาลัยนวมินทราชินีมีการกำกับดูแล แตกต่างจากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่นๆ โดยมีการกำกับดูแล 2 ชั้น คือ การกำกับโดยกรุงเทพมหานคร เป็นการกำกับดูแลโดยทั่วไป และรัฐบาลกำกับดูแลเป็นการเฉพาะ เมื่อแยกเป็นองค์กรที่กำกับดูแลพบว่า มหาวิทยาลัยมีองค์กรที่กำกับดูแลได้แก่ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สภากรุงเทพมหานคร รัฐมนตรีรักษาการ ตามกฎหมาย (รัฐมนตรีมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ) และคณะรัฐมนตรี ในขณะที่ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐจะมีองค์กรเพียง รัฐมนตรีรักษาการตามกฎหมาย และคณะรัฐมนตรี เท่านั้น



<sup>39</sup> มาตรา 53 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราชินี พ.ศ. 2553

<sup>40</sup> มาตรา 54 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราชินี พ.ศ. 2553

ในเรื่องการตรวจสอบ ให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายใน เพื่อตรวจสอบการดำเนินการต่างๆ ของมหาวิทยาลัยและจัดให้มีระบบติดตามประเมินผลการดำเนินงานของอธิการบดี รองอธิการบดี หัวหน้าส่วนงานที่จัดการเรียนการสอน และรายงานผลโดยตรงต่อนายกสภามหาวิทยาลัย เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง<sup>41</sup> อธิการบดีจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วนงานและ ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย<sup>42</sup>

ในการประกันคุณภาพการศึกษา ให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีการประเมินส่วนงานของมหาวิทยาลัยตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย<sup>43</sup> มหาวิทยาลัยต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาของมหาวิทยาลัย<sup>44</sup> ให้สภาวิชาการจัดให้มีการประเมินหลักสูตรการศึกษา การเรียนการสอน และการวัดผลตามหลักสูตรนั้นตามหลักเกณฑ์วิธีการ และระยะเวลาที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด<sup>45</sup> เสนอแนะต่อสภามหาวิทยาลัยในการอนุมัติหลักสูตรการศึกษาและการเปิดสอน รวมทั้ง การปรับปรุง การยุบรวม และการยกเลิกหลักสูตรการศึกษา<sup>46</sup>

### 1.9 บทเฉพาะกาล

การโอนกิจการ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน งบประมาณ และรายได้ของ วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ในสังกัด สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร มาเป็นของมหาวิทยาลัย<sup>47</sup> ให้วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ มีฐานะเป็นส่วนงานของมหาวิทยาลัยโดยเรียกชื่อว่า “คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล” และ “คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์”<sup>48</sup> และให้ข้าราชการและลูกจ้างกรุงเทพมหานครในสังกัดดังกล่าวยังเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างกรุงเทพมหานครแต่ให้ปฏิบัติหน้าที่ในมหาวิทยาลัย

การนำกฎเกณฑ์ของกรุงเทพมหานครมาบังคับใช้ ในระหว่างที่มหาวิทยาลัยยังมิได้ออกระเบียบข้อบังคับ หรือประกาศเพื่อปฏิบัติการ ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง กฎ ก.ก. ข้อบัญญัติ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบ หรือประกาศซึ่งออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ และพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ ข้าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม<sup>49</sup>

<sup>41</sup> มาตรา 51 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>42</sup> มาตรา 42 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>43</sup> มาตรา 43 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>44</sup> มาตรา 41 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>45</sup> มาตรา 44 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>46</sup> มาตรา 24 (5) แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>47</sup> มาตรา 69 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>48</sup> มาตรา 78 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

<sup>49</sup> มาตรา 81 แห่ง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. 2553

จากบทบัญญัติดังกล่าวเห็นว่ามหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอยู่หลายประการ เช่น การกำกับดูแล การจัดสรรงบประมาณ ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยดำเนินกิจการมากกว่า 6 ปีเศษ พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคอยู่หลายประการทำให้ไม่สามารถเติบโตได้เท่าที่ควร

## 2. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

ในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยที่ผ่านมา พบว่าการมีลักษณะเฉพาะของมหาวิทยาลัยอาจก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานทำให้การเติบโตของมหาวิทยาลัยไม่สามารถเติบโตได้เท่าที่ควรเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยของรัฐอื่น โดยมีปัญหาที่สำคัญ ดังนี้

### 2.1 ปัญหาความเข้าใจสถานะของมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

กฎหมายจัดตั้งได้กำหนดให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นหน่วยงานของรัฐอยู่ในกำกับของกรุงเทพมหานครหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลไม่เป็นส่วนราชการและไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงนั้น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจและหน้าที่กำกับดูแลโดยทั่วไป ในกรณีที่มีปัญหาข้อขัดแย้งในการดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัยซึ่งอาจเกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานครพิจารณาหาข้อยุติหากไม่สามารถมีข้อยุติได้ภายใน 60 วัน ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเสนอรัฐมนตรีและให้รัฐมนตรีเสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณา หากมีคำวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วให้เป็นที่สุด จากข้อบัญญัติดังกล่าวเห็นได้ว่ามหาวิทยาลัยถูกกำกับโดยราชการส่วนท้องถิ่น และถูกกำกับโดยรัฐบาลด้วย ในทางปฏิบัติที่ผ่านมาการกำกับดูแลโดยกรุงเทพมหานครและรัฐบาลไม่ได้ก่อให้เกิดปัญหาในการทำงานแต่อย่างใด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะยังไม่เกิดปัญหาข้อขัดแย้งในการดำเนินกิจการแต่อย่างใด แต่โครงสร้างดังกล่าวกลับก่อให้เกิดการตีความทางกฎหมาย ว่ามหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเหมือนมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่นๆหรือไม่ และสถานะของมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชมีระดับเดียวกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐหรือไม่

ประเด็นแรก มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเหมือนมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่นๆ หรือไม่ เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติของมาตรา 4 ได้กำหนดไว้ชัดเจนว่ามหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นหน่วยงานของรัฐอยู่ในกำกับของกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นราชการส่วนท้องถิ่น แม้มาตรา 5 และมาตรา 53 วรรคท้ายจะกำหนดให้รัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีจะเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานบางเรื่อง แต่ไม่ได้หมายความว่ารัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีจะมีอำนาจกำกับโดยทั่วไปเหมือนมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่นๆ ซึ่งมาตรา 53 วรรคแรกได้ให้ผู้ที่กำกับโดยทั่วไปเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ดังนั้นมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชจึงเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นหน่วยงานของรัฐอยู่ในกำกับของกรุงเทพมหานครหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หากใช้มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแต่อย่างใด

ประเด็นที่สอง สถานะของมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชมีระดับเดียวกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐหรือไม่ แม้มาตรา 4 จะกำหนดว่ามหาวิทยาลัยมีสถานะเป็นมหาวิทยาลัยในการกำกับขององค์การปกครองส่วน

ท้องถิ่น แต่การจัดตั้งมิได้เกิดจากอำนาจขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แต่เกิดจากกฎหมายระดับพระราชบัญญัติเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่น ดังนั้นมหาวิทยาลัยนวมินทราชินิจึงมีระดับไม่ต่างจากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่นๆ

## 2.2 ปัญหาข้อจำกัดในงบประมาณของมหาวิทยาลัย

กฎหมายจัดตั้งได้กำหนดให้มหาวิทยาลัยได้รับเงินอุดหนุนจากกรุงเทพมหานครที่จัดสรรให้เป็นรายปี และไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีของมหาวิทยาลัย สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยและการพัฒนามหาวิทยาลัยเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นงบประมาณหลักของมหาวิทยาลัย และเงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความจำเป็นและเหมาะสมผ่านกรุงเทพมหานคร โดยต้องกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณเป็นรายการส่วนหนึ่งของงบประมาณรายจ่ายที่จัดสรรให้แกกรุงเทพมหานครตามภารกิจที่รัฐบาลมอบหมายหรือเห็นชอบเป็นหลักประกันในทางกฎหมายสำหรับมหาวิทยาลัยที่จะได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนอย่างเพียงพอในการดำเนินการของมหาวิทยาลัย จากข้อกำหนดดังกล่าวเห็นว่าเป็นข้อบัญญัติที่เป็นคุณอย่างมากสำหรับการได้รับงบประมาณของมหาวิทยาลัย แต่ในการดำเนินงาน 6 ปีเศษของมหาวิทยาลัยกลับพบปัญหาหลายประการในเรื่องข้อจำกัดของกรุงเทพมหานครในการจัดสรรงบประมาณให้กับมหาวิทยาลัยในอนาคต ความไม่สอดคล้องกับหลักการจัดสรรงบประมาณของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มหาวิทยาลัยสามารถรับงบประมาณจากรัฐบาลได้โดยตรงหรือไม่ และหากมหาวิทยาลัยรับงบประมาณโดยตรงจะเป็นการขัดกับหลักการกำกับดูแลของกรุงเทพมหานครหรือไม่

ประเด็นแรก ข้อจำกัดของกรุงเทพมหานครในการจัดสรรงบประมาณให้กับมหาวิทยาลัยในอนาคต ในการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่ามหาวิทยาลัยมีการพัฒนาและเติบโตขึ้นเรื่อยๆ เห็นจากในปี พ.ศ.2553 มหาวิทยาลัยเริ่มต้นจาก 4 ส่วนงาน ได้แก่ คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ สำนักงานสภามหาวิทยาลัย และสำนักงานอธิการบดี มีผู้ปฏิบัติงานจำนวนไม่มาก จนปัจจุบันมหาวิทยาลัยมีส่วนงานเพิ่มขึ้นเป็น 6 ส่วนงาน โดยเพิ่ม วิทยาลัยพัฒนามหานคร วิทยาลัยพัฒนาชุมชนเมือง และอยู่ในระหว่างโครงการจัดตั้งคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสุขภาพ มีการบรรจุอาจารย์ใหม่ เพิ่มบุคลากรในสายงานต่างๆ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างภายในของทุกส่วนงานเพื่อตอบสนองภารกิจของมหาวิทยาลัย แม้จะเห็นว่ามหาวิทยาลัยได้มีการพัฒนาการไปจากเดิม แต่ยังคงเติบโตช้าเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่น ทั้งนี้ ปัญหาหลักเกิดจากมหาวิทยาลัยมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ เมื่อพิจารณาจากการเติบโตของมหาวิทยาลัยพบว่ากรุงเทพมหานครมีแนวโน้มที่ต้องจัดสรรงบประมาณให้มหาวิทยาลัยในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ภาระทางด้านงบประมาณนี้แม้กรุงเทพมหานครจะมีความสามารถในการสนับสนุนงบประมาณให้แก่มหาวิทยาลัย แต่ไม่อาจปฏิเสธได้ว่ากรุงเทพมหานครต้องอาศัยงบประมาณเพื่อดำเนินการด้านอื่นๆ ตามภารกิจของกรุงเทพมหานครเช่นกัน ซึ่งในบางครั้งมีความจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการจึงอาจส่งผลกระทบต่องบประมาณได้ นอกจากนี้ข้อจำกัดของมหาวิทยาลัยที่เป็นมหาวิทยาลัยด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ เน้นด้านผลิตแพทย์และพยาบาลเป็นหลัก นักศึกษาที่สามารถรับได้ปีละไม่เกิน 400 คน จึงเป็นการยากที่มหาวิทยาลัยจะมีรายได้จากค่าธรรมเนียมค่าบำรุงการศึกษาเหมือนมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่นๆ มหาวิทยาลัยมีข้อจำกัด

ในด้านพื้นที่ ทรัพย์สินและที่ดินของมหาวิทยาลัย ไม่อาจหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินได้เต็มที่ มหาวิทยาลัยยังไม่มีทรัพย์สินทางปัญญาที่จะนำมาสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อหาประโยชน์ มหาวิทยาลัยได้วางแผนหารายได้ในช่องทางอื่นโดยใช้ศักยภาพที่มีอยู่ทางด้านความรู้ความสามารถของบุคลากรโดยพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การให้บริการทางวิชาการและสังคม และการวิจัย แต่รายได้ยังคงไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานยังคงต้องพึ่งพิงงบประมาณจากกรุงเทพมหานครเป็นหลัก ปัญหาจึงเกิดแก่กรุงเทพมหานครที่ต้องจัดหางบประมาณให้แก่มหาวิทยาลัยตามสัดส่วนที่กฎหมายกำหนด จึงอาจต้องนำงบประมาณที่มีไว้สำหรับภารกิจด้านอื่นมาให้มหาวิทยาลัยแทนทำให้ประสิทธิภาพการจัดทำภารกิจของกรุงเทพมหานครลดลง ในทางกลับกันหากภายหน้ามหาวิทยาลัยสามารถหารายได้อย่างเพียงพอและไม่ประสงค์จะรับงบประมาณจากกรุงเทพมหานคร ก็ไม่อาจทำได้เพราะกฎหมายกำหนดให้กรุงเทพมหานครต้องจัดสรรเงินงบประมาณให้กับมหาวิทยาลัยตามสัดส่วนที่กฎหมายกำหนด จึงกลายเป็นภาระทางด้านงบประมาณของกรุงเทพมหานคร

ประเด็นที่สอง ความไม่สอดคล้องกับหลักการจัดสรรงบประมาณของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ คือ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ สำนักงบประมาณได้จัดสรรงบประมาณในลักษณะ Block Grant ในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไป โดยมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเสนอของบประมาณเป็นวงเงินรวม รัฐจะสนับสนุนงบประมาณแก่มหาวิทยาลัยในรูปแบบเงินก้อนเป็นการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Base Budgeting : PBB)<sup>50</sup> ซึ่งการให้งบประมาณในรูปแบบเงินก้อนจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ เพิ่มความอิสระ คล่องตัว ในการจัดการซึ่งเป็นผลดีต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยโดยรวม<sup>51</sup> แต่มหาวิทยาลัยนวมินทราชินีในการของบประมาณจากกรุงเทพมหานครต้องดำเนินการภายใต้วิธีการงบประมาณของกรุงเทพมหานคร โดยเสนอของบประมาณ เมื่อมหาวิทยาลัยทราบวงเงินจากข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายจะต้องมีการขอและอนุมัติเงินประจำงวด<sup>52</sup> ซึ่งวิธีการดังกล่าวเป็นวินัยทางการเงินการคลังมีระบบระเบียบการตรวจสอบที่รอบคอบในการใช้จ่ายเงิน แต่กลับเกิดความไม่คล่องตัวในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยซึ่งไม่สอดคล้องกับการได้รับงบประมาณของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐทั่วไป จากเหตุผลดังกล่าวมีแนวความคิดว่ามหาวิทยาลัยควรได้รับการจัดสรรงบประมาณโดยตรงจากรัฐบาล

ประเด็นที่สาม มหาวิทยาลัยสามารถรับงบประมาณจากรัฐบาลได้โดยตรงหรือไม่ กรณีนี้ มาตรา 15 (6) ได้กำหนดให้รัฐบาลจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปให้มหาวิทยาลัยตามความจำเป็นและเหมาะสมผ่านกรุงเทพมหานคร กรณีดังกล่าวรัฐบาลสามารถให้มหาวิทยาลัยโดยตรงได้หรือไม่ เมื่อพิจารณาถึงสถานะของมหาวิทยาลัยตามมาตรา 4<sup>53</sup> พบว่ามหาวิทยาลัยอยู่ในกำกับขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีสถานะเป็นนิติ

<sup>50</sup> <https://www.gotoknow.org/posts/114242>

<sup>51</sup> <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/495304>

<sup>52</sup> นฤมล รัตนภิบาล, การบริหารงบประมาณกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาปัญหาอุปสรรคในกระบวนการบริหารงานงบประมาณกรุงเทพมหานคร (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, 2549), น. 20 – 30

<sup>53</sup> มาตรา 4 ให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยนวมินทราชินีเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นหน่วยงาน ของรัฐอยู่ในกำกับของกรุงเทพมหานคร มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วย ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร กฎหมายว่าด้วย การปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และกฎหมายว่าด้วยวิธีการ

บุคคลและเป็นหน่วยงานของรัฐแต่ไม่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ซึ่งการจัดสรรงบประมาณของรัฐอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.2502 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พ.ศ.2543 เมื่อพิจารณาเนื้อหาพบว่าหน่วยรับงบประมาณ ได้แก่ ราชการและรัฐวิสาหกิจ ไม่พบคำว่า “มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ” แต่อย่างใด แต่เมื่อดูจากนิยามคำว่า ส่วนราชการ ให้ความความถึง “สำนักงานหรือหน่วยอื่นของรัฐ” คำว่าส่วนราชการจึงรวมถึงมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่นๆ แต่ไม่อาจรวมมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช เมื่อมหาวิทยาลัยไม่เป็นหน่วยรับงบประมาณตามกฎหมายวิธีการงบประมาณจึงถูกจำกัดไม่อาจรับงบประมาณจากรัฐบาลโดยตรง เพื่อให้มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชสามารถรับงบประมาณโดยตรงจากรัฐบาล มีงบประมาณพอเพียงต่อการดำเนินงาน สอดคล้องกับได้รับงบประมาณของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่น ๆ และเพื่อไม่ให้กรุงเทพมหานครต้องมีเป็นภาระด้านงบประมาณที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จะต้องแก้ไขเนื้อหาความในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ.2553 โดยกำหนดให้มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยรับงบประมาณตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และเพื่อให้เป็นหน่วยรับงบประมาณ ปรับเปลี่ยนที่มาของแหล่งรายได้หลักของมหาวิทยาลัยจากงบประมาณกรุงเทพมหานครเป็นงบประมาณจากรัฐบาล โดยรัฐบาลต้องจัดสรรเงินอุดหนุนให้มหาวิทยาลัยเป็นรายได้หลัก โดยจัดสรรให้มหาวิทยาลัยโดยตรงไม่ต้องผ่านกรุงเทพมหานครและเป็นจำนวนที่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยและการพัฒนาการอุดมศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัย ส่วนกรุงเทพมหานครจะจัดสรรงบประมาณให้ในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปแก่มหาวิทยาลัยโดยตรงตามภารกิจที่มหาวิทยาลัยดำเนินการให้แก่กรุงเทพมหานคร และเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยเท่านั้น และในกรณีที่รายได้มีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของมหาวิทยาลัยและค่าภาระต่างๆ ที่เหมาะสม และมหาวิทยาลัยไม่สามารถหาเงินจากแหล่งอื่นได้ กรุงเทพมหานครและรัฐบาลพึงจัดสรรเงินอุดหนุนเพิ่มเติมให้แก่มหาวิทยาลัยตามความจำเป็น

ประเด็นที่สี่ มหาวิทยาลัยรับงบประมาณโดยตรงจะเป็นการขัดกับหลักการกำกับดูแลของกรุงเทพมหานครหรือไม่ กรณีไม่อาจเถียงว่าการวิธีการจัดสรรงบประมาณเป็นวิธีการหนึ่งในการกำกับดูแลทางอ้อม แต่เมื่อพิจารณาถึงกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยพบว่ากลไกการกำกับดูแลโดยกรุงเทพมหานครมีอยู่หลายประการ กรุงเทพมหานครกำกับมหาวิทยาลัยในลักษณะโดยทั่วไป และถูกกำกับโดยรัฐบาลเป็นการเฉพาะ บทบาทของกรุงเทพมหานครในการกำกับมหาวิทยาลัยนั้น กฎหมายได้กำหนดให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจและหน้าที่กำกับและดูแลโดยทั่วไป ซึ่งกิจการของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามที่กฎหมายกำหนด และให้สอดคล้องกับนโยบายของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย และยังกำหนดให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมาย และปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ซึ่งสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรสูงสุดในการบริหารงานและกำหนดทิศทางของมหาวิทยาลัย การปรับเปลี่ยนการรับงบประมาณจากกรุงเทพมหานครเป็น

รับงบประมาณโดยตรงจากรัฐบาล จึงไม่มีผลในการที่กรุงเทพมหานครจะกำกับดูแลความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำและตัวบุคคลของมหาวิทยาลัยแต่อย่างใด

### 2.3 ปัญหาความคิดและทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานภายในมหาวิทยาลัย

ปัญหาและอุปสรรคอีกประการที่ทำให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยไม่สามารถเติบโตได้เท่าที่ควร คือความคิดและทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานภายในมหาวิทยาลัย ซึ่งโดยหลักแล้วมหาวิทยาลัยในกำกับมีภารกิจของมหาวิทยาลัยเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดภายใต้หลักความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยและเสรีภาพทางวิชาการ ซึ่งแตกต่างจากภารกิจของของกรุงเทพมหานครอย่างชัดเจนที่มีหน้าที่ดูแลความอยู่ดีมีสุขของคนกรุงเทพมหานคร เมื่อเราดูถึงประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัย พบว่ามหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เกิดจากพัฒนาการจากมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการซึ่งมีสถานะเป็นกรม ต่อมาจึงได้เปลี่ยนแปลงไปสู่มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ก่อนที่จะเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการได้ใช้เวลาพอสมควรในการบ่มเพาะทัศนคติและความเข้าใจของบุคลากรต่อระบบงานของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เพื่อให้สามารถดำเนินการกิจของมหาวิทยาลัยได้อย่างต่อเนื่องแม้จะมีการเปลี่ยนสถานภาพ แต่มหาวิทยาลัยนวมินทราชินีมิได้เริ่มต้นจากมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการแต่เริ่มต้นจากการเป็นวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สังกัดสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร กฎหมายจัดตั้งกำหนดให้วิทยาลัยทั้งสองของกรุงเทพมหานครเปลี่ยนสถานะเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของกรุงเทพมหานคร มีสถานะเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากกรุงเทพมหานคร การเปลี่ยนสถานะในทันทีทันใดโดยไม่มีการเตรียมความพร้อมก่อนการเป็นมหาวิทยาลัย ผู้บริหารมหาวิทยาลัยและผู้ปฏิบัติงานภายในมหาวิทยาลัยยังขาดความเข้าใจในภาพรวมของมหาวิทยาลัย ยังมีความคิดยึดติดตื้อส่วนงานที่มีมาก่อนมหาวิทยาลัย ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยเดิมปฏิบัติงานภายใต้กฎเกณฑ์ของกรุงเทพมหานครที่มีกฎระเบียบเคร่งครัด และวัฒนธรรมองค์กรที่ปฏิบัติกันมาดั้งเดิม สิ่งเหล่านี้ได้บ่มเพาะและหล่อหลอมแนวความคิดกันมานาน ซึ่งระบบการบริหารของหน่วยราชการเดิมปรับเปลี่ยนเป็นระบบมหาวิทยาลัยซึ่งมีความแตกต่างจากระบบเดิมอย่างสิ้นเชิง จึงก่อให้เกิดปัญหา เช่น

(1) การได้รางวัลประจำปี (โบนัส) พนักงานมหาวิทยาลัยบางส่วนมีความคิดว่าเมื่อข้าราชการกรุงเทพมหานครได้รับรางวัลประจำปีพนักงานมหาวิทยาลัยก็ควรได้รับรางวัลประจำปีเช่นกัน ทั้งที่มหาวิทยาลัยเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากเป็นคนละหน่วยงานกับกรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยอาจให้รางวัลประจำปีกับพนักงานมหาวิทยาลัยมากหรือน้อยกว่าที่ข้าราชการกรุงเทพมหานครได้รับหรือไม่ให้เลยก็ได้

(2) สวัสดิการและสิทธิประโยชน์ ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยบางส่วนยังมีความคิดเปรียบเทียบตลอดเวลาระหว่างสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ของมหาวิทยาลัยกับสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ที่กรุงเทพมหานครจัดให้ข้าราชการกรุงเทพมหานคร

(3) ข้าราชการในมหาวิทยาลัยนวมินทราชินีมิมีความคิดไม่อยากเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ซึ่งต่างจากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่นๆ ที่ข้าราชการต่างแสดงความจำนงเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานกันมาก เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ปัจจุบันผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยไม่มีข้าราชการอีกแล้ว การเปลี่ยนสถานภาพของข้าราชการเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยเป็นการ

ลาออกจากราชการมาเป็นข้าราชการบำนาญแล้วมาทำสัญญาจ้างใหม่เป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ผู้เปลี่ยนสถานภาพจะได้รับเงินเดือนของมหาวิทยาลัยในอัตราที่สูงกว่าเงินเดือนสุดท้ายของตำแหน่งราชการเดิม ได้รับเงินบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำนาญข้าราชการ และยังมีสิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลในฐานะข้าราชการบำนาญ แต่พบว่ามีข้าราชการและลูกจ้างบางกลุ่มไม่ยอมเปลี่ยนสถานภาพ ยังคงสมัครใจที่จะเป็นข้าราชการและลูกจ้างกรุงเทพมหานครแบบเดิม

(4) การที่มหาวิทยาลัยมีผู้ปฏิบัติงานหลายประเภททำให้เกิดความไม่เป็นเอกภาพในการบริหารงานบุคคล เพราะผู้ปฏิบัติงานแต่ละประเภทจะมีกฎหมายใช้บังคับใช้ในการบริหารงานบุคคลเป็นการเฉพาะของตัวเอง การดำเนินการทางวินัย ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ฯลฯ การที่มีความแตกต่างกันทำให้เกิดปัญหาการเปรียบเทียบเกิดความความแตกแยกในหมู่ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยต่อการดูแล

เห็นได้ว่าปัญหาความคิดและทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานต่อความเป็นมหาวิทยาลัยเป็นปัญหาสำคัญ การจะปรับเปลี่ยนความคิดเป็นเรื่องยากไม่อาจทำได้ในเวลาอันสั้น แต่จำเป็นต้องทำแม้จะต้องใช้เวลาอนานก็ตาม

## บทที่ 4

### บทสรุปและข้อเสนอแนะ

#### 1. บทสรุป

มหาวิทยาลัยในกำกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นพัฒนาการของรูปแบบของสถาบันอุดมศึกษารูปแบบใหม่ เพื่อรับผิดชอบภารกิจในการจัดการศึกษาของรัฐในชั้นสูง แม้การศึกษาจะเป็นภารกิจของรัฐระดับรอง แต่การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนามนุษย์ เป็นรากฐานของประชาชนที่ดีมีคุณภาพในสังคม จากความมุ่งหวังของรัฐดังกล่าว รัฐอาจดำเนินการจัดการศึกษาเองในทุกระดับ หรือมีนโยบายสนับสนุนให้เอกชนเป็นจัดการศึกษาได้ โดยเฉพาะการศึกษาในระดับสูงในสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัย บทบาทของรัฐต่อมหาวิทยาลัยมีความแตกต่างกันไปเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยซึ่งเห็นได้จากกฎหมายจัดตั้ง การพัฒนาการของมหาวิทยาลัยเริ่มต้นจากการที่มหาวิทยาลัยเป็นส่วนราชการ อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของรัฐโดยตรง ในลักษณะเช่นเดียวกับส่วนราชการอื่นๆ มหาวิทยาลัยประเภทนี้จะอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์เดียวกับที่ใช้บังคับกับส่วนราชการอื่นๆ ลักษณะของระบบราชการทำให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยเกิดข้อจำกัด จึงเริ่มมีแนวความคิดหารูปแบบที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัย นำมาสู่มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ที่สอดคล้องกับหลักการพื้นฐานสำคัญของการอุดมศึกษา เป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากส่วนราชการไม่อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ของราชการแต่สามารถดำเนินการกิจการภายใต้หลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยเอง มีความสัมพันธ์กับรัฐในลักษณะกำกับดูแลให้ดำเนินกิจการไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย รัฐได้ให้หลักประกันในการจัดทำภารกิจโดยอิสระให้กับมหาวิทยาลัย เพื่อให้มีความเป็นอิสระในการดำเนินกิจการภายในมหาวิทยาลัย โดยปราศจากการควบคุมหรือแทรกแซงจากอิทธิพลภายนอก และเสรีภาพทางวิชาการ ให้อิสระแก่สมาชิกในสถาบันอุดมศึกษาในการดำเนินกิจกรรมทางวิชาการโดยไม่ถูกขัดขวาง

มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐได้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ การพัฒนาการรูปแบบของมหาวิทยาลัยได้พัฒนาการอีกขั้นโดยเกิดมหาวิทยาลัยในกำกับขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการนำรูปแบบมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมาสร้างกลไกการกำกับโดยกรุงเทพมหานครและกำกับโดยรัฐมาไว้ในโครงสร้างของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีลักษณะเฉพาะดังนี้

(1) กำหนดองค์ประกอบของกรรมการสภามหาวิทยาลัยไว้มีลักษณะเฉพาะ โดยกำหนดให้มีรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมาย ปลัดกรุงเทพมหานคร และเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง

(2) กำหนดให้มหาวิทยาลัยนวมินทราชินีมีเงินรายได้จาก เงินอุดหนุนที่กรุงเทพมหานครจัดสรรให้เป็นรายปีไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีของมหาวิทยาลัย และหากไม่สามารถหาเงินจากแหล่งอื่นได้กรุงเทพมหานครพึงจัดสรรเงินอุดหนุนเพิ่มเติมให้แก่มหาวิทยาลัยตามความจำเป็น

(3) กำหนดให้มหาวิทยาลัยนวมินทราชินีเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของกรุงเทพมหานคร มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลโดยทั่วไป ในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตาม

วัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับนโยบายกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ผู้ว่ายังเป็นผู้กำหนดวงเงินในการกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การถือหุ้น การเข้าเป็นหุ้นส่วน การลงทุน หรือการร่วมลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน

(4) ในกรณีที่มีปัญหาข้อขัดแย้งในการดำเนินการของมหาวิทยาลัยซึ่งอาจเกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานครพิจารณาหาข้อยุติหากไม่สามารถ มีข้อยุติได้ภายใน 60 วัน ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเสนอรัฐมนตรีและให้รัฐมนตรีเสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณาหากมีคำวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วให้เป็นที่สุด

(5) มีรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการและรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ.2553

มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการมา 6 ปี เศษ พบว่าการมีลักษณะเฉพาะของมหาวิทยาลัยบางประการก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานทำให้การเติบโตของมหาวิทยาลัยไม่สามารถเติบโตได้เท่าที่ควร เมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยของรัฐอื่น ดังนี้

(1) ปัญหาสถานะมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช เนื่องจากกฎหมายจัดตั้งกำหนดให้มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชมีการกำกับโดยกรุงเทพมหานครและรัฐบาล ปัญหาดังกล่าวก่อให้เกิดการตีความกรณีมหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเหมือนมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่นหรือไม่ และสถานะของมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชมีระดับเดียวกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐหรือไม่ เมื่อพิจารณาถึงบทบัญญัติของมาตรา 4 กำหนดชัดเจนว่ามหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นหน่วยงานของรัฐอยู่ในกำกับของกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นราชการส่วนท้องถิ่น แม้มาตรา 5 และมาตรา 53 วรรคท้ายจะกำหนดให้รัฐมนตรีมีบทบาทในการดำเนินงานบางเรื่อง แต่ไม่ได้หมายความว่ารัฐมนตรีจะมีอำนาจกำกับโดยทั่วไปเหมือนมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่นๆ ซึ่งมาตรา 53 วรรคแรกได้ให้ผู้กำกับโดยทั่วไปเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ดังนั้นมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชจึงเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นหน่วยงานของรัฐอยู่ในกำกับของกรุงเทพมหานครหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หากใช้มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแต่อย่างใด และแม้ว่าจะมีสถานะเป็นมหาวิทยาลัยในการกำกับขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แต่มหาวิทยาลัยเกิดขึ้นจากกฎหมายระดับพระราชบัญญัติจึงมีระดับไม่ต่างจากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่น ๆ

(2) ปัญหาข้อจำกัดในงบประมาณของมหาวิทยาลัย กฎหมายจัดตั้งได้กำหนดให้มหาวิทยาลัยได้รับเงินอุดหนุนจากกรุงเทพมหานครที่จัดสรรให้เป็นรายปีและไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีของมหาวิทยาลัย และเงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความจำเป็นและเหมาะสมผ่านกรุงเทพมหานคร โดยจัดสรรให้แก่กรุงเทพมหานครตามภารกิจที่รัฐบาลมอบหมายหรือเห็นชอบ เมื่อพิจารณาจากการเติบโตของมหาวิทยาลัยพบว่ากรุงเทพมหานครมีแนวโน้มที่ต้องจัดสรรงบประมาณให้มหาวิทยาลัยในสัดส่วนเพิ่มขึ้นตามการเติบโตของมหาวิทยาลัย ประกอบกับมหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยยังไม่มีรายได้จากทางอื่นยังคงต้องพึ่งพิงงบประมาณจากกรุงเทพมหานครเป็นหลัก ปัญหาจึงเกิดแก่กรุงเทพมหานครที่ต้องจัดหางบประมาณให้แก่มหาวิทยาลัยตามสัดส่วนที่กฎหมายกำหนด และในทางกลับกันหากภายหน้ามหาวิทยาลัยสามารถหารายได้อย่างเพียงพอ กรุงเทพมหานครก็ต้องจัดสรรเงินงบประมาณให้กับมหาวิทยาลัยตามสัดส่วนที่กฎหมาย

กำหนด จึงกลายเป็นภาระทางด้านงบประมาณของกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ยังพบว่ามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐได้รับจัดสรรงบประมาณจากรัฐในลักษณะ Block Grant แต่มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชต้องดำเนินการภายใต้วิธีการงบประมาณของกรุงเทพมหานคร โดยเสนอของบประมาณเมื่อทราบวงเงินจากข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายจะต้องมีการขอและอนุมัติเงินประจำงวด ซึ่งกระบวนการดังกล่าวไม่สอดคล้องกับการได้รับงบประมาณของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐทั่วไป เพื่อแก้ปัญหาให้มหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณพอเพียงต่อการดำเนินงานและสอดคล้องกับได้รับงบประมาณของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่น ๆ ต้องปรับเปลี่ยนที่มาของแหล่งรายได้หลักของมหาวิทยาลัยจากงบประมาณกรุงเทพมหานครเป็นงบประมาณของรัฐบาล โดยรัฐบาลต้องจัดสรรเงินอุดหนุนให้มหาวิทยาลัยเป็นรายได้หลักโดยจัดสรรให้มหาวิทยาลัยโดยตรงไม่ต้องผ่านกรุงเทพมหานครและเป็นจำนวนที่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยและการพัฒนาการอุดมศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัย ส่วนกรุงเทพมหานครจะจัดสรรให้ในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปแก่มหาวิทยาลัยโดยตรงตามภารกิจที่มหาวิทยาลัยดำเนินการให้แก่กรุงเทพมหานคร นอกจากนี้จะต้องให้มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยรับงบประมาณตามกฎหมายวิธีการงบประมาณ โดยเสนอแก้ไขเนื้อความในมาตรา 4 มาตรา 15 และมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ.2553 ซึ่งการแก้ไขมาตราดังกล่าวเมื่อพิจารณาถึงกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยพบว่ามหาวิทยาลัยถูกกำกับโดยกรุงเทพมหานครในลักษณะโดยทั่วไป และกำกับโดยรัฐบาลเป็นการเฉพาะ และยังกำหนดให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมาย และปลัดกรุงเทพมหานครเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ซึ่งสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรสูงสุดในการบริหารงานและกำหนดทิศทางของมหาวิทยาลัย การปรับเปลี่ยนการรับงบประมาณโดยตรงจากรัฐบาล จึงไม่มีผลในการที่กรุงเทพมหานครจะกำกับดูแลความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำและตัวบุคคลของมหาวิทยาลัยแต่อย่างใด

(3) ปัญหาความคิดและทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานภายในมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยในกำกับมีภารกิจของมหาวิทยาลัยภายใต้หลักความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยและเสรีภาพทางวิชาการ ซึ่งแตกต่างจากภารกิจของกรุงเทพมหานครอย่างชัดเจน มหาวิทยาลัยได้เปลี่ยนสถานะในทันทีทันใดจากวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ โดยไม่มีการเตรียมความพร้อมก่อนการเป็นมหาวิทยาลัย ก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินงาน ผู้บริหารมหาวิทยาลัยและผู้ปฏิบัติงานภายในมหาวิทยาลัยยังขาดความเข้าใจในภาพรวมของมหาวิทยาลัย ยังมีความคิดยึดติดกับหน่วยงานก่อนมาเป็นมหาวิทยาลัย ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยยังคงมีความคิดและวัฒนธรรมของระบบบริหารของหน่วยราชการเดิม ก่อให้เกิดปัญหาความเป็นเอกภาพในการทำงานของมหาวิทยาลัย

## 2. ข้อเสนอแนะ

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อมหาวิทยาลัยสามารถดำเนินการได้อย่างคล่องตัวสอดคล้องกับความอิสระในการบริหารมหาวิทยาลัย ผู้เขียนมีความเห็นโดยข้อเสนอแนะดังนี้

(1) มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชสามารถรับงบประมาณโดยตรงจากรัฐบาลได้ มหาวิทยาลัยมีงบประมาณพอเพียงต่อการดำเนินงาน สอดคล้องกับได้รับงบประมาณของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอื่น ๆ

และเพื่อไม่ให้กรุงเทพมหานครต้องมีเป็นภาระด้านงบประมาณที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ผู้เขียนขอเสนอแนวทางแก้ไขเพื่อความในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ.2553 ในมาตรา 4 โดยในวรรคแรกตัดคำว่า “และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ” และเพิ่มวรรคสอง “ให้มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยรับงบประมาณตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ” เพื่อให้เป็นหน่วยรับงบประมาณ ปรับเปลี่ยนที่มาของแหล่งรายได้หลักของมหาวิทยาลัยจากงบประมาณกรุงเทพมหานครเป็นงบประมาณจากรัฐบาล โดยรัฐบาลต้องจัดสรรเงินอุดหนุนให้มหาวิทยาลัยเป็นรายได้หลัก โดยจัดสรรให้มหาวิทยาลัยโดยตรงไม่ต้องผ่านกรุงเทพมหานครและเป็นจำนวนที่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยและการพัฒนาการอุดมศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัย ส่วนกรุงเทพมหานครจะจัดสรรงบประมาณให้ในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปแก่มหาวิทยาลัยโดยตรงตามภารกิจที่มหาวิทยาลัยดำเนินการให้แก่กรุงเทพมหานคร และเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยเท่านั้น และในกรณีที่รายได้มีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของมหาวิทยาลัยและค่าภาระต่างๆ ที่เหมาะสม และมหาวิทยาลัยไม่สามารถหาเงินจากแหล่งอื่นได้ กรุงเทพมหานครและรัฐบาลพึงจัดสรรเงินอุดหนุนเพิ่มเติมให้แก่มหาวิทยาลัยตามความจำเป็น โดยจะต้องเสนอแก้ไขเพื่อความในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ.2553 ในมาตรา 15 โดยใน (1) จาก “เงินอุดหนุนที่กรุงเทพมหานครจัดสรรให้เป็นรายปี” แก้ไขเป็น “เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปี” ใน (๖) “เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความจำเป็นและเหมาะสมผ่านกรุงเทพมหานคร” แก้ไขเป็น “เงินอุดหนุนที่กรุงเทพมหานครจัดสรรให้เป็นรายปี” วรรคสองแก้ไขเป็น “เงินอุดหนุนตาม (๑) นั้น รัฐบาลพึงจัดสรรให้แก่มหาวิทยาลัยโดยตรงซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบของงบประมาณรายจ่ายประจำปีของมหาวิทยาลัยสำหรับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยและการพัฒนาการอุดมศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัย” เพื่อสามารถรับงบประมาณจากรัฐบาลได้โดยตรง วรรคที่สามแก้ไขเป็น “เงินอุดหนุนตาม (6) นั้น ให้กรุงเทพมหานครจัดสรรในลักษณะเงินอุดหนุนแก่มหาวิทยาลัยโดยตรงตามภารกิจที่มหาวิทยาลัยดำเนินการให้แก่กรุงเทพมหานคร และเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยตามความเหมาะสม” และวรรคสุดท้ายแก้ไขเป็น “ในกรณีที่รายได้ตามวรรคหนึ่งมีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของมหาวิทยาลัยและค่าภาระต่างๆ ที่เหมาะสม และมหาวิทยาลัยไม่สามารถหาเงินจากแหล่งอื่นได้ กรุงเทพมหานครและรัฐบาลพึงจัดสรรเงินอุดหนุนเพิ่มเติมให้แก่มหาวิทยาลัยตามความจำเป็น” และแก้ไขขั้นตอนการเสนองบประมาณในมาตรา 45 ปรับขึ้นสอให้สอดคล้องกับมาตราที่แก้ไขแล้ว โดยแก้ไขมาตรา 45 วรรคแรกเป็น “ให้อธิการบดีจัดทำงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่ายเพื่อขอรับ เงินอุดหนุนจากรัฐบาลโดยเสนอขอความเห็นชอบต่อสภามหาวิทยาลัยเสนอสภามหาวิทยาลัย เห็นชอบแล้วให้อธิการบดีนำเสนอต่อรัฐบาลต่อไป” และวรรคสองเป็น “ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขอรับการจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปจากกรุงเทพมหานครให้อธิการบดีเสนอ ขอความเห็นชอบต่อสภามหาวิทยาลัย เมื่อสภามหาวิทยาลัยเห็นชอบแล้วให้อธิการบดีนำเสนอต่อ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต่อไป” โดยจัดทำร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ตารางเปรียบเทียบการแก้ไขพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ.2553

| พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช<br>พ.ศ.2553                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช<br>(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>มาตรา ๔ ให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นหน่วยงานของรัฐอยู่ในกำกับของกรุงเทพมหานคร มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร กฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม <u>และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ</u> และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <p>มาตรา ๔ ให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นหน่วยงานของรัฐอยู่ในกำกับของกรุงเทพมหานคร มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร กฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น</p> <p style="text-align: center;"><b>ให้มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยรับงบประมาณตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <p>มาตรา ๑๕ รายได้ของมหาวิทยาลัย มีดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) <u>เงินอุดหนุนที่กรุงเทพมหานครจัดสรรให้เป็นรายปี</u></p> <p>(๒) ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน เบี้ยปรับ และค่าบริการต่างๆ ของมหาวิทยาลัย</p> <p>(๓) เงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้อุทิศให้แก่มหาวิทยาลัย</p> <p>(๔) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้มาจากการดำเนินการตามมาตรา ๑๔ (๔) และ (๗) และจากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย</p> <p>(๕) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้มาจากการใช้ที่ราชพัสดุหรือจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ ซึ่งมหาวิทยาลัยปกครอง ดูแล ใช้ หรือจัดหาประโยชน์</p> <p>(๖) <u>เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความจำเป็นและเหมาะสมผ่านกรุงเทพมหานคร</u></p> <p>(๗) รายได้หรือผลประโยชน์อย่างอื่น</p> <p><u>เงินอุดหนุนตาม (๑) นั้น ให้กรุงเทพมหานครจัดสรรในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไป แก่มหาวิทยาลัย</u></p> | <p>มาตรา 15 รายได้ของมหาวิทยาลัย มีดังต่อไปนี้</p> <p>(1) <u>เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปี</u></p> <p>(2) ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน เบี้ยปรับ และค่าบริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย</p> <p>(3) เงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้อุทิศให้แก่มหาวิทยาลัย</p> <p>(4) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้มาจากการดำเนินการตามมาตรา ๑๔ (๔) และ (๗) และจากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย</p> <p>(5) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้มาจากการใช้ที่ราชพัสดุหรือจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุซึ่งมหาวิทยาลัยปกครอง ดูแล ใช้ หรือจัดหาประโยชน์</p> <p>(6) <u>เงินอุดหนุนที่กรุงเทพมหานครจัดสรรให้เป็นรายปี</u></p> <p>(๗) รายได้หรือผลประโยชน์อย่างอื่น</p> <p><b>เงินอุดหนุนตาม (๑) นั้น รัฐบาลพึงจัดสรรให้แก่มหาวิทยาลัยโดยตรงซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบของงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ</b></p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><u>โดยตรงซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบของงบประมาณรายจ่ายประจำปีของมหาวิทยาลัยสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยและ การพัฒนามหาวิทยาลัยเพื่อประกันคุณภาพการศึกษา</u></p> <p><u>เงินอุดหนุนทั่วไปตาม (๖) ให้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณเป็นรายการส่วนหนึ่งของงบประมาณรายจ่ายที่จัดสรรให้แก่กรุงเทพมหานครตามภารกิจ ที่รัฐบาลมอบหมายหรือเห็นชอบ</u></p> <p>รายได้ของมหาวิทยาลัยไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมาย ว่าด้วย เงินคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และไม่ตองนำส่งเป็นเงินรายรับของกรุงเทพมหานคร ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยวิธีการงบประมาณ</p> <p><u>ในกรณีที่รายได้ตามวรรคหนึ่งมีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของมหาวิทยาลัยและค่าภาระต่างๆ ที่เหมาะสม และมหาวิทยาลัยไม่สามารถหาเงินจากแหล่งอื่นได้ กรุงเทพมหานครพึงจัดสรรเงินอุดหนุนเพิ่มเติมให้แก่มหาวิทยาลัยตามความจำเป็น</u></p> | <p>มหาวิทยาลัยสำหรับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยและการพัฒนาการอุดมศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัย</p> <p>เงินอุดหนุนตาม (6) นั้นให้กรุงเทพมหานครจัดสรรในลักษณะเงินอุดหนุนแก่มหาวิทยาลัยโดยตรงตามภารกิจที่มหาวิทยาลัยดำเนินการให้แก่กรุงเทพมหานคร และเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยตามความเหมาะสม</p> <p>รายได้ของมหาวิทยาลัยไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และไม่ตองนำส่งเป็นเงินรายรับของกรุงเทพมหานครตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยวิธีการงบประมาณ</p> <p>ในกรณีที่รายได้ตามวรรคหนึ่งมีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของมหาวิทยาลัยและค่าภาระต่างๆ ที่เหมาะสม และมหาวิทยาลัยไม่สามารถหาเงินจากแหล่งอื่นได้ กรุงเทพมหานครและรัฐบาลพึงจัดสรรเงินอุดหนุนเพิ่มเติมให้แก่มหาวิทยาลัยตามความจำเป็น</p> |
| <p>มาตรา ๔๕ ให้อธิการบดีจัดทำงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่ายเพื่อขอรับ เงินอุดหนุนจากกรุงเทพมหานครโดยเสนอขอความเห็นชอบต่อสภามหาวิทยาลัยเสนอสภามหาวิทยาลัย เห็นชอบแล้วให้อธิการบดีนำเสนอต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพิจารณา และนำเสนอต่อ สภากรุงเทพมหานครพิจารณาอนุมัติเป็นงบประมาณของมหาวิทยาลัยต่อไป</p> <p>ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขอรับการจัดสรร</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <p>มาตรา ๔๕ ให้อธิการบดีจัดทำงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่ายเพื่อขอรับ เงินอุดหนุนจากรัฐบาลโดยเสนอขอความเห็นชอบต่อสภามหาวิทยาลัยเสนอสภามหาวิทยาลัย เห็นชอบแล้วให้อธิการบดีนำเสนอต่อรัฐบาลต่อไป</p> <p>ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขอรับการจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปจากกรุงเทพมหานครให้อธิการบดีเสนอ ขอความเห็นชอบต่อสภามหาวิทยาลัย เมื่อสภามหาวิทยาลัยเห็นชอบแล้วให้อธิการบดีนำเสนอต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต่อไป</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |





(2) มหาวิทยาลัยต้องประสานหน่วยงานภายในให้การทำงานเป็นภาพรวมของมหาวิทยาลัย เนื่องจากส่วนงานมีภูมิหลังแตกต่างกันบางส่วนงานจัดตั้งก่อนมหาวิทยาลัย แม้ว่าที่ผ่านมามหาวิทยาลัยมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการทำงานของมหาวิทยาลัยไปมากแต่ยังไม่สมบูรณ์ ยังมีโครงสร้างของส่วนงานที่ซ้ำซ้อนโดยไม่จำเป็น บางหน่วยงานต้นทุนการผลิตสูงเมื่อเทียบกับหน่วยงานภายนอก ระบบการทำงานที่มีขั้นตอนมากและไม่จำเป็น ผู้เขียนเห็นว่าโครงสร้างดังกล่าวกลายเป็นภาระทางการเงินของมหาวิทยาลัยที่ไม่จำเป็นสามารถลดค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ได้ โดยปรับเปลี่ยนโครงสร้างการทำงานโดยมองในภาพรวมมหาวิทยาลัย หน่วยงานที่ซ้ำซ้อนไม่จำเป็นต้องปรับลดให้เหลือเพียงแห่งเดียว เช่น ฝ่ายโภชนาการที่มีทั้งคณะพยาบาลศาสตร์ และคณะแพทยศาสตร์ ปรับให้เหลือเพียงแห่งเดียวแต่ทำงานให้กับทุกส่วนงานทั้งมหาวิทยาลัย หน่วยงานที่มีต้นทุนการผลิตที่สูงเมื่อเทียบกับหน่วยงานภายนอกซึ่งไม่คุ้มค่าที่จะดำเนินงานต่อไป จำเป็นต้องยุบไปและจ้างหน่วยงานภายนอกมาดำเนินการแทน นอกจากนี้หน่วยงานเดิมที่ดำเนินการอยู่มีขั้นตอนการทำงานที่มากอาจต้องปรับลดขั้นตอนการทำงานที่ไม่จำเป็นลง

(3) ผู้บริหารมหาวิทยาลัยและผู้บริหารงานภายในมหาวิทยาลัยบางส่วนยังขาดความเข้าใจในภาพรวมของมหาวิทยาลัย ยังมีความคิดยึดติดส่วนงานที่มีมาก่อนมหาวิทยาลัย ผู้เขียนเห็นว่า การปรับเปลี่ยนความคิดและทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานเป็นเรื่องที่ยาก การจะปรับเปลี่ยนความคิดต้องใช้เวลาบ่มเพาะสม่ำเสมอและนาน มหาวิทยาลัยจะต้องให้ความรู้อบรมผู้ปฏิบัติงานทุกช่องทางอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ข้าราชการและลูกจ้างกรุงเทพมหานครเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ปรับปรุงสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ให้กับพนักงานให้ไม่ต่ำกว่าสิทธิข้าราชการเพื่อเป็นการดึงดูดให้ข้าราชการตัดสินใจเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย

(4) มหาวิทยาลัยต้องดำเนินการเชิงรุก เนื่องจากข้อจำกัดของมหาวิทยาลัยไม่มีที่ดินและทรัพย์สิน ไม่มีทรัพย์สินทางปัญญาที่จะต่อยอดทางนวัตกรรม มีเพียงทรัพยากรบุคคลเป็นแหล่งรวมของบุคคลที่มีความรู้ ผู้เขียนเห็นว่า มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมและสนับสนุนก่อตั้งคณะใหม่ ๆ ทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ เช่น เกษตร เทคโนโลยีการแพทย์ ฯลฯ เพิ่มหลักสูตรใหม่ที่น่าสนใจและเป็นที่ยอมรับของสังคมเมือง ให้มีโครงการอบรมหลักสูตรระยะสั้นที่น่าสนใจ ส่งเสริมการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม หรืออาจจัดตั้งนิติบุคคลขึ้นเพื่อดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องหรือต่อเนื่องกับกิจการของมหาวิทยาลัย การนำผลการค้นคว้าวิจัยไปเผยแพร่หรือหาประโยชน์เพื่อเป็นรายได้ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงาน ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยเผยแพร่ผลงานทางวิชาการสู่สาธารณะ นอกจากนี้ยังต้องจัดหาที่ดินเพื่อขยายพื้นที่ในการจัดการเรียนการสอนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

(5) มหาวิทยาลัยยังขาดทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม ผู้เขียนเห็นว่าทรัพย์สินทางปัญญาเป็นทรัพย์สินชนิดหนึ่งที่สามารถนำไปสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ และสร้างรายได้ให้มหาวิทยาลัยในอนาคต ซึ่งมหาวิทยาลัยอยู่ระหว่างยกร่างกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ผู้เขียนมีความเห็นว่า มหาวิทยาลัยต้องเร่งออกกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา โดยครอบคลุมทรัพย์สินทางปัญญาทุกชนิด โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย นักศึกษา สร้างสรรค์และผลิตผลงานที่เป็นทรัพย์สินทางปัญญา โดยผลงานที่สร้างสรรค์อันเกิดจากการปฏิบัติงาน การเรียน การวิจัย ฯลฯ ทรัพย์สินทางปัญญาดังกล่าวให้เป็น

ของมหาวิทยาลัย และหากผลงานที่เกิดขึ้นสร้างประโยชน์คุ้มค่าต่อการจดทะเบียน ผู้สร้างสรรค์จะได้รับค่าตอบแทนพิเศษ มีหน่วยวิจัยดูแลฐานข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญาของมหาวิทยาลัย และรับดำเนินการจดดำเนินการทรัพย์สินทางปัญญาให้บุคคลภายนอกโดยคิดค่าบริการ

## บรรณานุกรม

### หนังสือและบทความในหนังสือ

- โกวิท พวงงาม. “การปกครองท้องถิ่นไทย : หลักการและมติใหม่ในอนาคต.” พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : วิทยุชน, 2555.
- กฤติน ดึงแก้ว. “มหาวิทยาลัยในกำกับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณีมหาวิทยาลัยนวมินทราชินราช.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2557.
- จรัส สุวรรณเวลา. “ความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยไทย.” กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- วิจิตร ศรีสะอ้าน. “หลักการอุดมศึกษา.” พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518.
- นฤมล รัตนภิบาล. “การบริหารงบประมาณกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาปัญหาอุปสรรคในกระบวนการบริหารงานงบประมาณกรุงเทพมหานคร” กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, 2549.
- สมยศ เชื้อไทย. “หลักกฎหมายมหาชนเบื้องต้น.” พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : วิทยุชน, 2556.
- สุรพล นิติไกรพจน์. “กฎหมายหลักเกี่ยวกับการอุดมศึกษา.” พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สถาบันคลังสมองแห่งชาติ, 2557.
- สำนักงาน ก.พ.ร. “หน่วยงานของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการ : องค์การมหาชนและหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ.” กุมภาพันธ์ 2554.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. “คณะกรรมการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว, วัตถุประสงค์ นโยบาย มาตรการ และเป้าหมายของแผนการอุดมศึกษาระยะยาว (พ.ศ.2533-2547).
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สถาบันทรัพยากรมนุษย์. “รายงานผลการวิจัย เรื่อง การปรับเปลี่ยนไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ : ประสิทธิภาพและคุณภาพการดำเนินงาน” โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548

### สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/>
- <https://www.gotoknow.org/posts/114242>
- <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/495304>

# ภาคผนวก



## พระราชบัญญัติ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

พ.ศ. ๒๕๕๓

## ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓

เป็นปีที่ ๖๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ  
รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๓”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา  
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

“สภาวิชาการ” หมายความว่า สภาวิชาการมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

“สภาคณาจารย์และพนักงาน” หมายความว่า สภาคณาจารย์และพนักงานมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

“พนักงานมหาวิทยาลัย” หมายความว่า พนักงานมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

“ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย” หมายความว่า พนักงานมหาวิทยาลัย ข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการซึ่งปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย และลูกจ้างของมหาวิทยาลัย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นหน่วยงานของรัฐอยู่ในกำกับของกรุงเทพมหานคร มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร กฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงนั้น

#### หมวด ๑

#### บททั่วไป

---

มาตรา ๖ มหาวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่กรุงเทพมหานครจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการ การวิจัย สร้างและพัฒนาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง รวมตลอดทั้งเผยแพร่ความรู้และส่งเสริมการแพทย์ การสาธารณสุข การบริหารจัดการเขตเมือง การปกครองส่วนท้องถิ่น การพัฒนามหานคร การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม และกีฬา โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและความพร้อมในด้านต่าง ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ของกรุงเทพมหานคร เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ

มาตรา ๓ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ มหาวิทยาลัยมีภาระหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ทำการวิจัย ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัย เพื่อสร้างหรือพัฒนาองค์ความรู้และนำความรู้  
นั้นไปใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนากรุงเทพมหานคร สังคม และประเทศชาติ

(๒) ผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนากรุงเทพมหานครและ  
แผนความร่วมมือระหว่างกรุงเทพมหานครกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมุ่งเน้นให้บัณฑิต  
มีความรู้ ความสามารถในการวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสำนึกต่อสังคมและมีความใฝ่รู้และ  
เรียนรู้ด้วยตนเอง

(๓) พัฒนาองค์ความรู้ด้านการแพทย์และการสาธารณสุขทุกสาขา โดยเน้นทางด้าน  
เวชศาสตร์เขตเมือง

(๔) พัฒนาองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการเขตเมือง ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นและ  
พัฒนามหานคร

(๕) ให้โอกาสทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนเขตเมืองโดยยึดหลัก  
ความเสมอภาค

(๖) บริการทางวิชาการและร่วมมือกับชุมชนในการฝึกและพัฒนาอาชีพ

(๗) ทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นสิ่งแวดล้อม  
และกีฬา

(๘) ให้บริการทางการแพทย์ การพยาบาล การสาธารณสุข และการบริการทางวิชาการและ  
วิชาชีพให้เป็นที่ยอมรับในระดับประเทศและนานาชาติ

มาตรา ๔ มหาวิทยาลัยต้องส่งเสริมและสนับสนุนผู้ที่มหาวิทยาลัยรับเข้าศึกษา  
ในมหาวิทยาลัยและนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์อย่างแท้จริงให้มีโอกาสเรียนจนสำเร็จปริญญาตรี

หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาว่าผู้ใดขาดแคลนทุนทรัพย์อย่างแท้จริง ให้เป็นไปตามระเบียบ  
ที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

มาตรา ๕ มหาวิทยาลัยอาจแบ่งส่วนงาน ดังต่อไปนี้

(๑) สำนักงานสภามหาวิทยาลัย

(๒) สำนักงานอธิการบดี

(๓) คณะ

(๔) วิทยาลัย

(๕) สถาบัน

(๖) ศูนย์

มหาวิทยาลัยอาจให้มีส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในมาตรา ๖ เป็นส่วนงานในมหาวิทยาลัยก็ได้

การแบ่งหน่วยงานภายในของส่วนงานตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ทำเป็นข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๐ การจัดตั้ง การรวม หรือการยุบเลิกส่วนงานตามมาตรา ๕ ให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ประกาศของมหาวิทยาลัยตามวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดตั้ง และการรวมส่วนงาน ต้องระบุถึงภาระหน้าที่ของส่วนงานนั้น ๆ ให้ชัดเจน

มาตรา ๑๑ ภายใต้วัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ มหาวิทยาลัยอาจรับสถานศึกษาชั้นสูง หรือสถาบันอื่นเข้าสมทบในมหาวิทยาลัยก็ได้ และมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรชั้นหนึ่งชั้นใดแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันสมทบนั้นได้

การรับเข้าสมทบหรือการยกเลิกการสมทบซึ่งสถานศึกษาชั้นสูง หรือสถาบันอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การควบคุมสถานศึกษาชั้นสูง หรือสถาบันอื่นที่เข้าสมทบในมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๒ ภายใต้วัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ มหาวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาและดำเนินการวิจัยร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูง หรือสถาบันวิจัยอื่นในประเทศ หรือต่างประเทศหรือขององค์การระหว่างประเทศก็ได้ โดยในการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรชั้นหนึ่งชั้นใดร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงนั้นแก่ผู้สำเร็จการศึกษาได้

การจัดการศึกษาหรือการยกเลิกการจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๓ กิจการของมหาวิทยาลัยไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ พนักงานมหาวิทยาลัยซึ่งได้รับประโยชน์ในฐานะข้าราชการบำนาญแล้วให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยประกันสังคม แต่ไม่ตัดสิทธิที่จะประกันตนด้วยความสมัครใจ

มาตรา ๑๔ มหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่กระทำการต่าง ๆ ภายในวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๖ และอำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) ซื้อ ขาย จ้าง รับจ้าง สร้าง จัดหา โอน รับโอน เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ แลกเปลี่ยน และจำหน่ายหรือทำนิติกรรมใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่กิจการของมหาวิทยาลัยตลอดจนถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครองหรือมีทรัพย์สินต่าง ๆ ในทรัพย์สินมีสิทธิในหรือหาประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา และจำหน่ายสังหาริมทรัพย์ หรืออสังหาริมทรัพย์ทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร ตลอดจนรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุดหนุนหรืออุทิศให้

การจำหน่ายหรือแลกเปลี่ยนอสังหาริมทรัพย์ของมหาวิทยาลัย ให้กระทำได้เฉพาะอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้จำหน่าย หรือแลกเปลี่ยนได้

(๒) รับค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน เบี้ยปรับ และค่าบริการในการให้บริการภายในอำนาจหน้าที่ของมหาวิทยาลัย รวมทั้งทำความตกลงและกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับค่าตอบแทนและค่าบริการนั้น

(๓) ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือของเอกชนหรือกับองค์การหรือหน่วยงานต่างประเทศหรือระหว่างประเทศ

(๔) กู้ยืมเงิน และให้กู้ยืมเงิน โดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน ลงทุนหรือร่วมลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการของมหาวิทยาลัย

การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การถือหุ้น การเข้าเป็นหุ้นส่วน การลงทุน หรือการร่วมลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน

(๕) กำหนดค่าตอบแทน หรือค่าตอบแทนพิเศษ รวมทั้งสวัสดิการและสิทธิประโยชน์อย่างอื่นให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

(๖) ปกครองดูแล บำรุงรักษา จัดการ ใช้ และจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย และที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ

(๗) จัดตั้งหรือร่วมกับบุคคลอื่นในการจัดตั้งองค์กรที่เป็นนิติบุคคล รวมตลอดถึงลงทุนหรือร่วมลงทุนกับบุคคล หรือนิติบุคคลใด เพื่อดำเนินกิจการที่เกี่ยวกับหรือต่อเนื่องกับกิจการของมหาวิทยาลัย หรือการนำผลการค้นคว้าวิจัยไปเผยแพร่หรือหาประโยชน์เพื่อเป็นรายได้ของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๕ รายได้ของมหาวิทยาลัย มีดังต่อไปนี้

(๑) เงินอุดหนุนที่กรุงเทพมหานครจัดสรรให้เป็นรายปี

(๒) ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน เบี้ยปรับ และค่าบริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

(๓) เงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้อุทิศให้แก่มหาวิทยาลัย

(๔) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้มาจากการดำเนินการตามมาตรา ๑๔ (๔) และ (๗) และจากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย

(๕) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้มาจากการใช้ที่ราชพัสดุหรือจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุซึ่งมหาวิทยาลัยปกครอง ดูแล ใช้ หรือจัดหาประโยชน์

(๖) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความจำเป็นและเหมาะสมผ่านกรุงเทพมหานคร

(๗) รายได้หรือผลประโยชน์อย่างอื่น

เงินอุดหนุนตาม (๑) นั้น ให้กรุงเทพมหานครจัดสรรในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปแก่มหาวิทยาลัยโดยตรงซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบของงบประมาณรายจ่ายประจำปีของมหาวิทยาลัยสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยและการพัฒนามหาวิทยาลัยเพื่อประกันคุณภาพการศึกษา

เงินอุดหนุนทั่วไปตาม (๖) ให้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณเป็นรายการส่วนหนึ่งของงบประมาณรายจ่ายที่จัดสรรให้แก่กรุงเทพมหานครตามภารกิจที่รัฐบาลมอบหมายหรือเห็นชอบ

รายได้ของมหาวิทยาลัยไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และไม่ต้องนำส่งเป็นเงินรายรับของกรุงเทพมหานครตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ในกรณีที่รายได้ตามวรรคหนึ่งมีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของมหาวิทยาลัยและค่าภาระต่าง ๆ ที่เหมาะสม และมหาวิทยาลัยไม่สามารถหาเงินจากแหล่งอื่นได้ กรุงเทพมหานครพึงจัดสรรเงินอุดหนุนเพิ่มเติมให้แก่มหาวิทยาลัยตามความจำเป็น

มาตรา ๑๖ บรรดาอสังหาริมทรัพย์ซึ่งมหาวิทยาลัยได้มาจากการให้ หรือซื้อด้วยเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย หรือแลกเปลี่ยนกับทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย หรือได้มาโดยวิธีอื่นไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุและให้เป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๓ ทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยที่ใช้เพื่อประโยชน์เกี่ยวกับการศึกษา การวิจัย และการบริการทางวิชาการโดยตรงไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีทั้งปวง รวมทั้งการบังคับทางปกครอง และบุคคลใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับมหาวิทยาลัยในเรื่องทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยมิได้

มาตรา ๑๔ บรรดารายได้และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยต้องจัดการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๖

เงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่มหาวิทยาลัยต้องจัดการตามเจตนาของผู้อุทิศที่กำหนดไว้ แต่ถ้ามีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเจตนาดังกล่าว ต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้อุทิศให้หรือทายาท หากไม่มีทายาทหรือทายาทไม่ปรากฏต้องได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย

## หมวด ๒

### การดำเนินการ

มาตรา ๑๕ ให้มีสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

(๑) นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเก้าคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย

(๓) กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดี เลขธิการคณะกรรมการอุดมศึกษา รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมาย ประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย ประธานสภาคณาจารย์และพนักงานและปลัดกรุงเทพมหานคร

(๔) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสองคน ซึ่งเลือกตั้งจากคณาบดีหนึ่งคนและผู้อำนวยการวิทยาลัย สถาบัน ศูนย์ หรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะหนึ่งคน

(๕) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสี่คน ซึ่งเลือกตั้งจากคณาจารย์ประจำสามคน และพนักงานมหาวิทยาลัยซึ่งมิใช่คณาจารย์ประจำหนึ่งคน

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๒) ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ซึ่งในจำนวนนี้จะต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแพทย์ การพยาบาล การปกครองส่วนท้องถิ่น และด้านชุมชนเมืองรวมอยู่ด้วย

ให้กรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (๒) (๓) (๔) และ (๕) เป็นผู้ดำเนินการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ การกำหนดคุณสมบัติและหลักเกณฑ์การได้มาให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

การเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ให้สภามหาวิทยาลัยเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายกสภามหาวิทยาลัย และให้อุปนายกสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัย เมื่อนายกสภามหาวิทยาลัยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย

ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภามหาวิทยาลัย โดยคำแนะนำของอธิการบดี และให้หัวหน้าสำนักงานสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๐ นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๕ (๒) (๔) และ (๕) มีวาระการดำรงตำแหน่งสามปี แต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหรืออาจได้รับเลือกตั้งใหม่อีกได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามวรรคหนึ่ง นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๕ (๒) (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) สภามหาวิทยาลัยมีมติให้ถอดถอน
- (๔) ขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทนั้น
- (๕) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- (๖) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๗) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

ในกรณีที่ตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังมีได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยกรรมการสภามหาวิทยาลัยเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๕ (๒) (๔) หรือ (๕) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหรือได้มีการเลือกตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหรือได้รับเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระการดำรงตำแหน่งเหลือน้อยกว่าเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการให้มีผู้ดำรงตำแหน่งแทนก็ได้

ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ หรือยังมีได้เลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยอื่นขึ้นใหม่ ให้นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปพลางก่อนจนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ หรือได้มีการเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยอื่นขึ้นใหม่แล้ว

มาตรา ๒๑ สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย อำนาจและหน้าที่เช่นนี้ให้รวมถึง

(๑) กำหนดนโยบาย และอนุมัติแผนพัฒนาของมหาวิทยาลัยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ในมาตรา ๖

(๒) ออกระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศของมหาวิทยาลัยเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย และอาจมอบหมายให้ส่วนงานใดในมหาวิทยาลัยเป็นผู้ออกระเบียบและออกข้อบังคับ สำหรับส่วนงานนั้นเป็นเรื่อง ๆ ไปก็ได้

(๓) อนุมัติการให้ปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร รวมทั้งอนุมัติการให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์

(๔) อนุมัติการจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกส่วนงานของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๘ รวมทั้งการแบ่งหน่วยงานภายในของส่วนงานดังกล่าว

(๕) อนุมัติการรับเข้าสมทบหรือยกเลิกการสมทบซึ่งสถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยอื่น

(๖) อนุมัติการเปิดสอนและหลักสูตรการศึกษา รวมทั้งการปรับปรุง ยุบรวมหรือยกเลิก หลักสูตรการศึกษา

(๗) พิจารณาดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งและถอดถอนนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ อธิการบดี ศาสตราจารย์และศาสตราจารย์พิเศษ

(๘) แต่งตั้งและถอดถอนรองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๕๕ วรรคสาม

(๙) ออกข้อบังคับว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา

(๑๐) ออกระเบียบและข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล และการบริหารการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย

(๑๑) กำหนดนโยบายและวิธีการเกี่ยวกับการจัดการรายได้ จัดหาแหล่งทุนและทรัพยากรอื่น

(๑๒) อนุมัติการตั้งงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่ายของมหาวิทยาลัย

(๑๓) แต่งตั้งและถอดถอนกรรมการสภาวิชาการ และกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย

(๑๔) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย รวมทั้งมอบอำนาจให้คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลดังกล่าวทำการแทน แล้วรายงานให้สภามหาวิทยาลัยทราบ

(๑๕) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของอธิการบดี รองอธิการบดีและหัวหน้าส่วนงาน ตามมาตรา ๕

(๑๖) แต่งตั้งและถอดถอนรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะซึ่งมีภารกิจด้านการสอนหรือการวิจัย

(๑๗) รับรองรายงานประจำปีของมหาวิทยาลัยและเสนอรายงานนั้นต่อรัฐมนตรีเพื่อทราบ

(๑๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใด โดยเฉพาะ

มาตรา ๒๒ การประชุมและการดำเนินงานของสภามหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๒๓ ให้มีสภาวิชาการ ประกอบด้วย อธิการบดีเป็นประธานสภาวิชาการและกรรมการสภาวิชาการซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการสภาวิชาการ ตลอดจนการประชุมและการดำเนินงานของสภาวิชาการให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๒๔ สภาวิชาการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาทางวิชาการของมหาวิทยาลัยต่อสภามหาวิทยาลัย

(๒) กำหนดคุณภาพและมาตรฐานวิชาการของมหาวิทยาลัยเพื่อเสนอสภามหาวิทยาลัย

(๓) จัดทำจรรยาบรรณของคณาจารย์และผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยเพื่อเสนอสภามหาวิทยาลัยและดูแลให้มีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณดังกล่าว

(๔) ประมวลและประเมินความก้าวหน้าทางวิชาการ และจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทางวิชาการเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยเป็นประจำทุกปี

(๕) เสนอแนะต่อสภามหาวิทยาลัยในการอนุมัติหลักสูตรการศึกษาและการเปิดสอน รวมทั้งการปรับปรุง การยุบรวม และการยกเลิกหลักสูตรการศึกษา

(๖) เสนอการให้ปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตรต่อสภามหาวิทยาลัย

(๗) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกส่วนงานของมหาวิทยาลัยที่มีหน้าที่สอน วิจัย หรือให้บริการทางวิชาการ รวมทั้งการเสนอการแบ่งหน่วยงานภายในของส่วนงานดังกล่าวต่อสภามหาวิทยาลัย

(๘) พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการรับเข้าสมทบหรือยกเลิกการสมทบของสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นตามมาตรา ๑๑ และการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันวิจัยอื่นตามมาตรา ๑๒ ต่อสภามหาวิทยาลัย

(๙) พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และตำแหน่งทางวิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๕๕ วรรคสามต่อสภามหาวิทยาลัย

(๑๐) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของสภาวิชาการ

(๑๑) ให้คำปรึกษาและขอแนะนำแก่อธิการบดี และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยหรืออธิการบดีมอบหมาย

มาตรา ๒๕ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยคณะหนึ่ง ประกอบด้วยประธานกรรมการ และกรรมการอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย

คณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยมีหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาและสนับสนุนการดำเนินการ รวมทั้งหารายได้ให้กับมหาวิทยาลัย

จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยตลอดจนการประชุมและการดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๒๖ ให้มีอธิการบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและรับผิดชอบการบริหารงานของมหาวิทยาลัย และอาจมีรองอธิการบดีหรือผู้ช่วยอธิการบดี หรือจะมีทั้งรองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีตามจำนวนที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่อธิการบดีมอบหมายก็ได้

มาตรา ๒๗ อธิการบดีนั้น จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัยจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหาอธิการบดี ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

รองอธิการบดีนั้น ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งโดยคำแนะนำของอธิการบดีจากบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

ผู้ช่วยอธิการบดีนั้น ให้อธิการบดีแต่งตั้งจากบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง

มาตรา ๒๘ อธิการบดีมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งใหม่ก็ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

เมื่ออธิการบดีพ้นจากตำแหน่ง ให้รองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีพ้นจากตำแหน่งด้วย

มาตรา ๒๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๘ อธิการบดีพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

(๔) สภามหาวิทยาลัยมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากไม่ผ่านการประเมินผลตามหลักเกณฑ์ที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

(๕) สภามหาวิทยาลัยมีมติให้ถอดถอนด้วยคะแนนเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เนื่องจากความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องต่อหน้าที่หรือหย่อนความสามารถ

(๖) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๗) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๘) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

มาตรา ๓๐ อธิการบดีและรองอธิการบดีต้องมีคุณสมบัติได้รับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่าจากสถาบันอุดมศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และได้ทำการสอนหรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีในสถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงานอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

ผู้ช่วยอธิการบดีต้องมีคุณสมบัติได้รับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่าจากสถาบันอุดมศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และได้ทำการสอนหรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีในสถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงานอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

มาตรา ๓๑ อธิการบดีเป็นผู้แทนของมหาวิทยาลัยในกิจการทั้งปวงและโดยเฉพาะให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารกิจการของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและประกาศของมหาวิทยาลัย รวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

(๒) บริหารการเงิน การพัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศของมหาวิทยาลัย

(๓) บรรจุ แต่งตั้ง และถอดถอนพนักงานและลูกจ้าง รวมทั้งการดำเนินการบริหารงานบุคคลตามระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

(๔) จัดทำแผนพัฒนามหาวิทยาลัยและดูแลให้มีการปฏิบัติตามนโยบายและแผนงาน รวมทั้งติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

(๕) จัดหารายได้และทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการกิจของมหาวิทยาลัย

(๖) แต่งตั้งและถอดถอนหัวหน้าส่วนงานและรองหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะที่ไม่มีภารกิจด้านการสอนหรือการวิจัย และผู้ช่วยอธิการบดี

(๓) เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยต่อสภามหาวิทยาลัย  
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสภากรุงเทพมหานคร

(๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัยหรือตามที่สภามหาวิทยาลัย  
มอบหมาย

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองอธิการบดี  
เป็นผู้รักษาการแทน ถ้ามีรองอธิการบดีหลายคน ให้รองอธิการบดีที่อธิการบดีมอบหมายเป็นผู้รักษา  
การแทน ถ้าอธิการบดีมิได้มอบหมาย ให้รองอธิการบดีที่มีอาวุโสสูงสุดเป็นผู้รักษาการแทน

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี หรือไม่มีผู้รักษาการแทนอธิการบดีตามความใน  
วรรคหนึ่งหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๐  
วรรคหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทนอธิการบดี

มาตรา ๓๓ ในสำนักงานสภามหาวิทยาลัยและสำนักงานอธิการบดี ให้มีหัวหน้าส่วนงาน  
คนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานของส่วนงานนั้น และจะให้มีรองหัวหน้าส่วนงาน  
ตามจำนวนที่สภามหาวิทยาลัยกำหนดเพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่หัวหน้าส่วนงานมอบหมายก็ได้  
การแต่งตั้งหัวหน้าส่วนงานและรองหัวหน้าส่วนงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับ  
ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๔ ในส่วนงานตามมาตรา ๕ (๓) และ (๔) หรือส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น  
ที่มีฐานะเทียบเท่าคณะซึ่งมีภารกิจด้านการสอนหรือการวิจัย ให้มีคณบดีหรือผู้อำนวยการ ซึ่งสภา  
มหาวิทยาลัยแต่งตั้งเป็นหัวหน้าส่วนงานและเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานของคณะหรือ  
ส่วนงานนั้น และจะให้มีรองหัวหน้าส่วนงานตามจำนวนที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อทำหน้าที่และ  
รับผิดชอบตามที่หัวหน้าส่วนงานมอบหมายก็ได้

หัวหน้าส่วนงานตามวรรคหนึ่งมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้ง  
ใหม่อีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา การพ้นจากตำแหน่ง และการบริหารงานของหัวหน้า  
ส่วนงานและรองหัวหน้าส่วนงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

เมื่อหัวหน้าส่วนงานพ้นจากตำแหน่งให้รองหัวหน้าส่วนงานพ้นจากตำแหน่งด้วย

มาตรา ๓๕ ในส่วนงานตามมาตรา ๕ (๕) และ (๖) หรือส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะที่ไม่มีภารกิจด้านการสอนหรือการวิจัย ให้มีผู้อำนวยการซึ่งอธิการบดีแต่งตั้งเป็นหัวหน้าส่วนงานและเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานของส่วนงานนั้น และจะให้มีรองหัวหน้าส่วนงานตามจำนวนที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่หัวหน้าส่วนงานมอบหมายก็ได้

การแต่งตั้งหัวหน้าส่วนงานและรองหัวหน้าส่วนงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๖ ให้มีสภาคณาจารย์และพนักงานประกอบด้วย ประธานสภาคณาจารย์และพนักงาน และสมาชิกซึ่งมาจากพนักงานของมหาวิทยาลัย

จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของประธานสภาคณาจารย์และพนักงาน และสมาชิก ตลอดจนการประชุมและการดำเนินงานของสภาคณาจารย์และพนักงาน ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๗ ให้สภาคณาจารย์และพนักงานมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อสภามหาวิทยาลัยและอธิการบดีในการบริหารกิจการทั้งปวงของมหาวิทยาลัย

(๒) ส่งเสริมจริยธรรมของคณาจารย์และผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย

(๓) ผลักเกลียดของพนักงานมหาวิทยาลัย

(๔) สร้างและส่งเสริมความสามัคคีในหมู่พนักงานมหาวิทยาลัย

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยหรืออธิการบดีมอบหมาย

มาตรา ๓๘ ให้มีคณะกรรมการประจำส่วนงานตามมาตรา ๕ (๓) และ (๔) หรือส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะซึ่งมีภารกิจด้านการสอนหรือการวิจัย

องค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง ตลอดจนการประชุมและการดำเนินงานของคณะกรรมการประจำส่วนงาน ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๙ ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี หัวหน้าส่วนงานหรือรองหัวหน้าส่วนงานจะดำรงตำแหน่งเกินกว่าหนึ่งตำแหน่งในขณะเดียวกันไม่ได้

ผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งจะรักษาการแทนตำแหน่งดังกล่าวได้อีกเพียงหนึ่งตำแหน่ง แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

มาตรา ๔๐ การรักษาการแทน การมอบอำนาจให้ปฏิบัติการแทนตลอดจนการมอบอำนาจ ช่วงให้ปฏิบัติการแทนของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ในกรณีที่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งหรือ กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นกรรมการ อนุกรรมการ หรือมีอำนาจหน้าที่ให้ผู้รักษาการแทนหรือ ผู้ปฏิบัติการแทนทำหน้าที่กรรมการ อนุกรรมการ หรือมีอำนาจหน้าที่ เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ในระหว่างที่รักษาการแทนหรือปฏิบัติการแทนด้วย แล้วแต่กรณี เว้นแต่ผู้มอบอำนาจจะกำหนดไว้ เป็นอย่างอื่นในคำสั่งมอบอำนาจ

#### หมวด ๓

#### การประกันคุณภาพและการประเมิน

มาตรา ๔๑ ให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาของมหาวิทยาลัย

ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามข้อบังคับ ของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๒ ให้อธิการบดีจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วนงานและ ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับ ของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๓ ให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีการประเมินส่วนงานของมหาวิทยาลัยตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๔ ให้สภามหาวิทยาลัยจัดให้มีการประเมินหลักสูตรการศึกษา การเรียนการสอน และการวัดผลตามหลักสูตรนั้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด แล้วดำเนินการตามมาตรา ๒๔ (๕)

หมวด ๔  
การบัญชีและการตรวจสอบ

มาตรา ๔๕ ให้อธิการบดีจัดทำงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่ายเพื่อขอรับเงินอุดหนุนจากกรุงเทพมหานคร โดยเสนอขอความเห็นชอบต่อสภามหาวิทยาลัยเมื่อสภามหาวิทยาลัยเห็นชอบแล้วให้อธิการบดีนำเสนอต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพิจารณา และนำเสนอต่อสภากรุงเทพมหานครพิจารณาอนุมัติเป็นงบประมาณของมหาวิทยาลัยต่อไป

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขอรับการจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปจากรัฐบาลให้อธิการบดีเสนอขอความเห็นชอบต่อสภามหาวิทยาลัย เมื่อสภามหาวิทยาลัยเห็นชอบแล้วให้อธิการบดีนำเสนอต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครดำเนินการต่อไป

มาตรา ๔๖ ให้มหาวิทยาลัยวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีอันถูกต้อง แยกตามส่วนงานของมหาวิทยาลัย มีสมุดบัญชีลงรายการแยกตามประเภทของสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ และค่าใช้จ่ายตามความเป็นจริง พร้อมด้วยข้อความอันเป็นที่มาของรายการนั้น ๆ และให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ

การบันทึกรายการในสมุดบัญชีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป

มาตรา ๔๗ ให้มหาวิทยาลัยจัดทำงบการเงินและบัญชีรายรับและรายจ่ายส่งผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัยภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

วันเริ่มและวันสิ้นปีบัญชีของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๘ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัยและให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของมหาวิทยาลัยทุกรอบปีบัญชี

มาตรา ๔๙ ให้ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัย เพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามอธิการบดีและผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย และเรียกให้ส่งสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัยเป็นการเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๕๐ ให้ผู้สอบบัญชีทำรายงานผลการสอบบัญชีและการเงินเสนอต่อสภา  
มหาวิทยาลัยภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อสภามหาวิทยาลัยเสนอต่อผู้ว่าราชการ  
กรุงเทพมหานคร

ให้มหาวิทยาลัยโฆษณารายงานประจำปีของปีที่สิ้นไปนั้น แสดงบัญชีงบดุลบัญชีทำการ  
และบัญชีรายรับและรายจ่ายที่ผู้สอบบัญชีรับรองแล้ว พร้อมทั้งแสดงผลงานของมหาวิทยาลัย  
ในปีที่ล่วงมาและแผนงานที่จะจัดทำในปีต่อไปภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

มาตรา ๕๑ ให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายใน เพื่อตรวจสอบการ  
ดำเนินการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยและจัดให้มีระบบติดตามประเมินผลการดำเนินงานของอธิการบดี  
รองอธิการบดี หัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๘ และรายงานผลโดยตรงต่อนายกสภามหาวิทยาลัย  
เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปไม่น้อยกว่าปีละหนึ่งครั้ง

มาตรา ๕๒ ให้อธิการบดีเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ  
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

#### หมวด ๕

#### การกำกับและดูแล

มาตรา ๕๓ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจและหน้าที่กำกับและดูแลโดยทั่วไป  
ซึ่งกิจการของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในมาตรา ๖ และให้สอดคล้องกับนโยบายของ  
กรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย

ในกรณีที่มีปัญหาข้อขัดแย้งในการดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัยซึ่งอาจเกิดความเสียหาย  
ต่อส่วนรวม ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานครพิจารณาหาข้อยุติ หากไม่สามารถ  
มีข้อยุติได้ภายในหกสิบวัน ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเสนอรัฐมนตรี และให้รัฐมนตรีเสนอ  
คณะรัฐมนตรีพิจารณา หากมีคำวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วให้เป็นที่สุด

มาตรา ๕๔ บรรดาเรื่องที่มหาวิทยาลัยจะต้องเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัตินี้  
ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนำเสนอรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อไปยังคณะรัฐมนตรี

หมวด ๖  
ตำแหน่งทางวิชาการ

มาตรา ๕๕ คณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยมีตำแหน่งทางวิชาการ ดังนี้

- (๑) ศาสตราจารย์
- (๒) รองศาสตราจารย์
- (๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์
- (๔) อาจารย์

ศาสตราจารย์นั้น จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัย  
สภามหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีตำแหน่งทางวิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่นด้วยก็ได้โดยทำเป็น  
ประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง และถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการให้เป็นไปตาม  
ข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๖ ศาสตราจารย์พิเศษนั้น จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากผู้ซึ่งดำรง  
ตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งอาจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษหรือรองศาสตราจารย์พิเศษ  
ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ และมีได้เป็นผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยโดยคำแนะนำของ  
สภามหาวิทยาลัย

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง และถอดถอนศาสตราจารย์พิเศษ ให้เป็นไปตาม  
ข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๗ รองศาสตราจารย์พิเศษและผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนั้นสภามหาวิทยาลัย  
อาจแต่งตั้งจากอาจารย์พิเศษหรือผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งอาจารย์พิเศษที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และมีได้  
เป็นผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย

อธิการบดีอาจแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติเหมาะสมและมีได้เป็นผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย  
เป็นอาจารย์พิเศษได้โดยคำแนะนำของหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๕ (๓) และ (๔)

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง และถอดถอนรองศาสตราจารย์พิเศษ  
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และอาจารย์พิเศษ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๘ บุคคลใดได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ หรือได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีสิทธิใช้ตำแหน่งทางวิชาการดังกล่าวเป็นคำนำหน้านามเพื่อแสดงวิทยฐานะได้ตลอดไป

การใช้คำนำหน้านามตามความในวรรคหนึ่ง ให้ใช้อักษรย่อต่อไปนี้

|                         |             |             |
|-------------------------|-------------|-------------|
| ศาสตราจารย์             | ใช้อักษรย่อ | ศ.          |
| ศาสตราจารย์พิเศษ        | ใช้อักษรย่อ | ศ. (พิเศษ)  |
| รองศาสตราจารย์          | ใช้อักษรย่อ | รศ.         |
| รองศาสตราจารย์พิเศษ     | ใช้อักษรย่อ | รศ. (พิเศษ) |
| ผู้ช่วยศาสตราจารย์      | ใช้อักษรย่อ | ผศ.         |
| ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ | ใช้อักษรย่อ | ผศ. (พิเศษ) |

การใช้คำนำหน้านามและการใช้อักษรย่อดำเนินการตามตำแหน่งทางวิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

#### หมวด ๓ ปริญญาและเครื่องหมายวิทยฐานะ

มาตรา ๕๙ ปริญญามีสามชั้น คือ

|           |                      |                |
|-----------|----------------------|----------------|
| ปริญญาเอก | เรียกว่า ดุษฎีบัณฑิต | ใช้อักษรย่อ ด. |
| ปริญญาโท  | เรียกว่า มหาบัณฑิต   | ใช้อักษรย่อ ม. |
| ปริญญาตรี | เรียกว่า บัณฑิต      | ใช้อักษรย่อ บ. |

มาตรา ๖๐ มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรในสาขาวิชาที่มีการสอนในมหาวิทยาลัย และร่วมให้ปริญญาในสาขาวิชาที่มีการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงอื่นในประเทศหรือต่างประเทศหรือขององค์การระหว่างประเทศ

การกำหนดให้สาขาวิชาใดมีปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรชั้นใดและจะใช้อักษรย่อสำหรับสาขาวิชานั้นอย่างไร ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๑ สภามหาวิทยาลัยอาจออกข้อบังคับกำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีได้รับปริญญาตรีเกียรตินิยมอันดับหนึ่งหรือปริญญาตรีเกียรตินิยมอันดับสองก็ได้

มาตรา ๖๒ สภามหาวิทยาลัยอาจออกข้อบังคับกำหนดให้มีประกาศนียบัตรชั้นต่าง ๆ และอนุปริญญาได้ ดังนี้

(๑) ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่งภายหลังได้รับปริญญาโทหรือเทียบเท่าแล้ว

(๒) ประกาศนียบัตรบัณฑิต ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่งภายหลังได้รับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าแล้ว

(๓) อนุปริญญา ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่งก่อนถึงขั้นได้รับปริญญาตรี

(๔) ประกาศนียบัตรประเภทอื่น ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาเฉพาะวิชา

มาตรา ๖๓ มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญากิตติมศักดิ์แก่ผู้ซึ่งสภามหาวิทยาลัยเห็นว่าทรงคุณวุฒิ มีคุณธรรมและผลงานเป็นที่ประจักษ์และเป็นประโยชน์ต่อสังคม สมควรแก่ปริญญานั้น ๆ แต่จะให้เป็นปริญญาดังกล่าวแก่คณาจารย์ประจำ ผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของกรุงเทพมหานคร นายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๕ ในขณะที่ดำรงตำแหน่งนั้นไม่ได้

ชั้น สาขาของปริญญา และหลักเกณฑ์การให้ปริญญากิตติมศักดิ์ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๖๔ มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีครูวิทยฐานะ หรือเพิ่มวิทยฐานะเป็นเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร และอาจกำหนดให้มีครูประจำตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย ครูประจำตำแหน่งผู้บริหาร หรือครูประจำตำแหน่งคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยก็ได้

การกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภท และส่วนประกอบของครูวิทยฐานะเพิ่มวิทยฐานะ และครูประจำตำแหน่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ครูวิทยฐานะ เพิ่มวิทยฐานะ และครูประจำตำแหน่งจะใช้ในโอกาสใด โดยมีเงื่อนไขอย่างไร ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๖๕ สภามหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย หรือส่วนงานของมหาวิทยาลัยก็ได้ โดยทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การใช้ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ตามวรรคหนึ่งเพื่อการค้า หรือการใช้สิ่งดังกล่าว ที่มีไว้เพื่อประโยชน์ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัย ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากมหาวิทยาลัย

มาตรา ๖๖ สภามหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีเครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกาย ของนักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยก็ได้ โดยทำเป็นข้อบังคับของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

#### หมวด ๘

#### บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๗ ผู้ใดใช้ครุฑวิthyฐานะ เข้มวิthyฐานะ ครุฑประจำตำแหน่ง เครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของนักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย หรือสิ่งใดที่เลียนแบบ สิ่งดังกล่าวโดยไม่มีสิทธิที่จะใช้ หรือแสดงด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิต ชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา ประกาศนียบัตร หรือมีตำแหน่งใดในมหาวิทยาลัยโดยที่ ตนไม่มีสิทธิ ถ้าได้กระทำเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิที่จะใช้ หรือมีวิthyฐานะ หรือตำแหน่ง เช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๘ ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) ปลอม หรือทำเลียนแบบซึ่งตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย หรือส่วนงานของมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะทำเป็นสีใด หรือทำด้วยวิธีใด ๆ

(๒) ใช้ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย หรือส่วนงานของมหาวิทยาลัย ปลอมหรือซึ่งทำเลียนแบบ

(๓) ใช้ หรือทำให้ปรากฏซึ่งตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัยที่วัตถุหรือสินค้าใด ๆ โดยฝ่าฝืนมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ถ้าผู้กระทำความผิดตาม (๑) เป็นผู้กระทำความผิดตาม (๒) ด้วย ให้ลงโทษตาม (๒) แต่กระหนงดียว ความผิดตาม (๓) เป็นความผิดอันยอมความได้

## บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๕ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ งบประมาณ และรายได้ของ  
วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ในสังกัด  
สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ตามประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายใน  
หน่วยงานและการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๗๑) ลงวันที่ ๓  
กรกฎาคม ๒๕๕๒ มาเป็นของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตามรายการที่ผู้ว่าราชการ  
กรุงเทพมหานครประกาศกำหนด โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่  
พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๐ ให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งสังกัดวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานคร  
และวชิรพยาบาล และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ในสังกัดสำนักการแพทย์กรุงเทพมหานคร  
ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ และลูกจ้างของส่วนราชการ  
ซึ่งสังกัดวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์  
ในสังกัดสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๓๕  
อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัติระเบียบ  
ข้าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ หรือลูกจ้างของส่วนราชการตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร  
เรื่อง ลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๓๕ ต่อไป และให้ปฏิบัติหน้าที่ในมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ถือว่า  
การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะลูกจ้างของ  
ส่วนราชการ แล้วแต่กรณี

ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง สิทธิเข้าสู่ตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์  
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือตำแหน่งอื่นใดของข้าราชการตามวรรคหนึ่ง และสิทธิในการเลื่อนตำแหน่งของ  
ข้าราชการกรุงเทพมหานครหรือลูกจ้างของส่วนราชการ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ  
ข้าราชการกรุงเทพมหานคร หรือข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยลูกจ้าง แล้วแต่กรณี

เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการกรุงเทพมหานครและลูกจ้างของส่วนราชการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่ามหาวิทยาลัยเป็นส่วนราชการ และให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครและลูกจ้างของส่วนราชการดังกล่าวอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของอธิการบดี และหัวหน้าส่วนงานตามพระราชบัญญัตินี้ และรับเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินอื่น ผ่านมหาวิทยาลัยโดยเบิกจ่ายจากเงินอุดหนุนที่กรุงเทพมหานครจัดสรรให้แก่มหาวิทยาลัย โดยให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานคร และข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยลูกจ้างมาใช้บังคับ แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานคร และข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยลูกจ้างมาใช้บังคับ แต่บทบัญญัติดังกล่าวไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้ หรือมีกรณีที่ไม่อาจนำมาใช้บังคับได้ด้วยเหตุใด ๆ ให้การดำเนินการในส่วนที่ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้ หรือในส่วนที่ไม่อาจนำมาใช้บังคับได้ เป็นไปตามข้อบังคับที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

มาตรา ๗๑ ข้าราชการกรุงเทพมหานครหรือลูกจ้างของส่วนราชการตามมาตรา ๗๐ ผู้ใด

(๑) แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มหาวิทยาลัยดำเนินการบรรจุเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยในทันที

(๒) แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ภายหลังกำหนดเวลาตาม (๑) แต่ไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเมื่อมหาวิทยาลัยได้ประเมินแล้วเห็นว่ามีความรู้ความสามารถตามหลักเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้บรรจุเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยได้โดยไม่ต้องทดลองปฏิบัติงาน

(๓) แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ภายหลังกำหนดเวลาตาม (๒) แต่ไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเมื่อมหาวิทยาลัยได้ประเมินแล้วเห็นว่ามีความรู้ความสามารถตามหลักเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้รับเข้าทดลองปฏิบัติงานเป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อพ้นกำหนดแล้วเห็นว่ามีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะบรรจุเข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยก็ให้บรรจุได้

(๔) แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ภายหลังกำหนดเวลาตาม (๓) ถ้ามหาวิทยาลัยเห็นว่าการรับบุคคลนั้นเข้าทำงานจะเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยและมีอัตราที่จะรับเข้าทำงานได้ให้ดำเนินการตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

การแสดงเจตนาตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยและเมื่อได้ยื่นแสดงเจตนาแล้วจะถอนมิได้

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่ตำแหน่งข้าราชการกรุงเทพมหานครและลูกจ้างของส่วนราชการตามมาตรา ๑๐ ตำแหน่งใดว่างลงตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยุบเลิกตำแหน่งนั้น

มาตรา ๑๓ ในระหว่างที่ยังมีข้าราชการกรุงเทพมหานครตามมาตรา ๑๐ เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครดังกล่าวมีสิทธิเป็นสมาชิกหรือมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสภาคณาจารย์และพนักงาน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๔ ผู้ซึ่งมหาวิทยาลัยรับเข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๑ ให้ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง สวัสดิการ และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นไม่น้อยกว่าที่เคยได้รับอยู่ก่อนเข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๕ ข้าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งมหาวิทยาลัยรับเข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๑ ให้ถือว่าเป็นการให้ออกจากราชการเพราะทางราชการเลิกหรือยุบตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ นับแต่วันที่เปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย

ลูกจ้างของส่วนราชการซึ่งเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๑ ให้ถือว่าเป็นการออกจากราชการเพราะทางราชการยุบตำแหน่ง และให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยบำเหน็จและเงินช่วยเหลือค่าทำศพของลูกจ้าง

มาตรา ๑๖ ในระหว่างที่ยังมิได้มีสภามหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ให้สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วย ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นนายกสภามหาวิทยาลัย ปลัดกรุงเทพมหานครเป็นอุปนายกสภามหาวิทยาลัย ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้อำนวยการสำนักการแพทย์ และผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งจำนวนหกคนเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย โดยให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาลเป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีสภามหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๗ ให้สภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๗๖ แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติ  
ตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะได้ทรงพระกรุณา  
โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอธิการบดี ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในกรณีที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอธิการบดีตามวรรคหนึ่งแล้วให้อธิการบดี  
เป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๗๖ ด้วย

มาตรา ๗๘ เพื่อประโยชน์ในการบริหารกิจการของมหาวิทยาลัยให้สามารถดำเนินการ  
ไปได้อย่างต่อเนื่องในวาระเริ่มแรก ให้วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล และ  
วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ในสังกัดสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ตามประกาศกรุงเทพมหานคร  
เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในหน่วยงานและการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการกรุงเทพมหานคร  
ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘  
มีฐานะเป็นส่วนงานของมหาวิทยาลัยโดยเรียกชื่อว่า “คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล” และ  
“คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์” แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ จนกว่าจะมีประกาศของมหาวิทยาลัยจัดตั้ง  
ส่วนงานตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้

ให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล และผู้อำนวยการ  
วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ดำรงตำแหน่งเป็นคณบดีตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่ผู้อำนวยการวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล และ  
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ตามวรรคสองมิได้แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพจากข้าราชการ  
กรุงเทพมหานครมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่  
วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว

มาตรา ๗๙ ในระหว่างที่ยังไม่มีสภาวิชาการตามมาตรา ๒๓ ให้ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่  
สภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๗๖ หรือคณะกรรมการซึ่งสภามหาวิทยาลัยมอบหมาย ทำหน้าที่  
สภาวิชาการตามมาตรา ๒๔ จนกว่าจะมีสภาวิชาการตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่  
พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๐ ให้ผู้ซึ่งเป็นศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์หรืออาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ในสังกัดสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มีฐานะเป็นศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรืออาจารย์ตามพระราชบัญญัตินี้

สำหรับผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ในวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว นับเป็นระยะเวลาต่อเนื่องเพื่อขอดำรงตำแหน่งทางวิชาการตามพระราชบัญญัตินี้ได้

มาตรา ๘๑ ในระหว่างที่ยังมิได้ออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำพระราชกฤษฎีกากฎกระทรวง กฎ ก.ก. ข้อบัญญัติ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบ หรือประกาศซึ่งออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ และพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงขนาดใหญ่ และเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่เป็นศูนย์รวมของความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม ศิลปะ วัฒนธรรม การปกครอง อุตสาหกรรม และการคมนาคมขนส่งที่สำคัญ ดังนั้น จึงสมควร จัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับกรุงเทพมหานครขึ้น เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเพื่อให้มีการศึกษา ส่งเสริม วิชาการ การวิจัย และวิชาชีพชั้นสูง พัฒนาองค์ความรู้ด้านการแพทย์ และสาธารณสุขที่เน้นเวชศาสตร์ เขตเมืองและศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการเขตเมือง เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ในเขตกรุงเทพมหานคร พัฒนาองค์ความรู้ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นและพัฒนามหานคร รวมทั้ง ให้โอกาสทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนเขตเมือง บริการทางวิชาการ และร่วมมือ กับชุมชนรวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการฝึกและพัฒนาอาชีพ การบำรุงรักษาศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้



## พระราชบัญญัติ

เปลี่ยนชื่อมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

เป็นมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

พ.ศ. ๒๕๕๖

## ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๖

เป็นปีที่ ๖๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรเปลี่ยนชื่อมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร เป็นมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเปลี่ยนชื่อมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร เป็นมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. ๒๕๕๖”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เปลี่ยนชื่อมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

ให้เปลี่ยนชื่อพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๔ บทบัญญัติของกฎหมายใดที่ใช้คำว่า “มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร” ให้ใช้คำว่า “มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช” แทน

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศใด ๆ ที่อ้างถึงมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร  
ให้หมายถึงมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ  
รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของตน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้รับพระราชทานชื่อจาก พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ว่า “มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช” เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่นักศึกษาและคณาจารย์ จึงสมควรเปลี่ยนชื่อ “มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร” เป็น “มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช” และเปลี่ยนชื่อ “พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๓” เป็น “พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พ.ศ. ๒๕๕๓” พร้อมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำในบทกฎหมายต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนชื่อซึ่งได้รับพระราชทานชื่อดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้